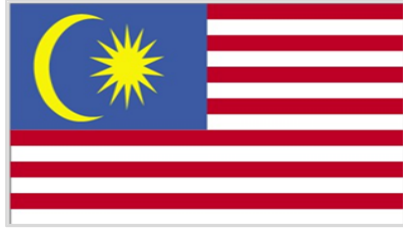

MALEZYA PAZAR BİLGİLERİ

T.C.
Ticaret Bakanlığı
Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği
Genel Müdürlüğü

İçindekiler

1. DIŞ TİCARET POLİTİKASI VE UYGULAMALARI	3
2. PAZARIN ÖZELLİKLERİ	17
3. ÖNEMLİ SEKTÖRLER	21
4. PAZARDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR VE DİĞER BİLGİLER.....	26
5. ŞİRKET KURULUŞU VE İŞ YAPMA İLE İLGİLİ BİLGİLER	29

1. DIŞ TİCARET POLİTİKASI VE UYGULAMALARI

Dış Ticaret Mevzuatı (İthalat Rejimi, İhracat Rejimi)

Malezya'da dış ticareti dzenleyen temel mevzuat, 1967 tarihli Gümrük Yasası (Customs Act 1967) ile 2010 tarihli Stratejik Ticaret Yasası'dır (Strategic Trade Act 2010). Gümrük Yasası, ithalat ve ihracata ilişkin gümrük prosedürlerini dzenlemekte olup, uygulama yetkisi Malezya Kraliyet Gümrük Departmanı'na aittir. 1967 Gümrük Yasası uyarınca, belirli ürünlerin ithalat ve ihracatında, Malezya Yatırım, Ticaret ve Sanayi Bakanlığı (MITI) tarafından verilen Onaylı İzin (Approved Permit-AP) gerekmektedir. Bu kapsamda motorlu taşıtlar ve motosikletler, demir-elik, batik (tekstil türü), yeniden kullanılabilir motorlu taŐıt ve motosiklet pilleri, ağır makine ve kimyasal silahlar konvansiyonu (CWC) kimyasalları bu izin mekanizmasına tabidir.

İthalat dzenlemeleri; ürünlerin güvenlik, kalite ve teknik standartlara uygunluğunu sağlamak amacıyla farklı kurumlar tarafından yürütülmektedir. Tarım ve gıda ürünlerinde bitki, hayvan ve balık sağlığına ilişkin kontroller sırasıyla 1976 Bitki Karantina Yasası, 1953 Hayvanlar Yasası ve 1985 BalıŐçılık Yasası çerçevesinde ilgili kurumlar tarafından uygulanmaktadır. Ayrıca 2011 tarihli Malezya Karantina ve Denetim Hizmetleri Yasası (MAQIS), tarımsal ürünlerin giriş-çıkış kontrollerini dzenlemektedir.

Malezya'nın 1976 Bitki Karantina Yasası (Plant Quarantine Act 1976 Act 84), bitki zararlılarının ve hastalıklarının ülkeye yayılmasını nemeyi amaçlayan önemli bir mevzuat niteliğindedir. Bu yasa, Malezya'nın tarımını ve çevresini zararlılardan ve hastalıklardan korumak için bitki ithalat & ihracat vb. hususlardaki dzenlemeleri içermektedir. Bu kanun Malezya Tarım ve Gıda Güvenliği Bakanlığı'na bağlı Tarım Departmanı tarafından uygulanmaktadır.¹

Malezya'daki 1985 BalıŐçılık Yasası (Fisheries Act 1985 No. 317), balıŐçılık ve denizciliğe yönelik çeşitli dzenlemeleri içermektedir. Yasa, Malezya Tarım ve Gıda Güvenliği Bakanlığı'nın yetkisi altındaki bir kurum olan BalıŐçılık Departmanı'na (DOF), izin ve sağlık sertifikaları da dahil olmak üzere balık ve diğer su canlılarının ithalatını dzenleme yetkisi vermiŐtir.²

1953 Hayvanlar Yasası (Animals Act 1953), Veterinerlik Hizmetleri Departmanı'nın (DVS) hayvanların ve hayvansal ürünlerin ithalat ve ihracatını denetlemesini ve insan tüketimi için sağlık ve güvenlik standartlarına uyumu sağlamasını sağlayan bir yasal erewedir. DVS, Malezya Tarım ve Gıda Güvenliği Bakanlığı'na bağlı olarak faaliyet göstermektedir.³

Malezya'da 1983 tarihli Gıda Yasası (Food Act 1983), 1985 tarihli Gıda Yönetmeliği ile birlikte, gıda güvenliğini ve kalitesini dzenleyen ve gıdanın Malezya'ya ihraç edilmeden önce tüketiciler için güvenli olmasını sağlayan birincil mevzuattır. Buna hijyen standartları, katkı maddeleri, koruyucular ve ambalaj malzemeleri dahildir. Sorumlu devlet kurumu, Malezya Sağlık Bakanlığı Gıda Güvenliği ve Kalite Bölümü'dr.⁴

Malezya Karantina ve Denetim Hizmetleri Yasası 2011 (The Malaysian Quarantine and Inspection Services Act 2011 Act 728), bitkiler, hayvanlar ve hayvansal ürünler, balık ve gıda ürünleri gibi tarımsal ve tarımsal temelli ürünler için karantina ve denetim hizmetlerinin dzenleyen bir mevzuattır. Bu Yasa, Malezya Tarım ve Gıda Güvenliği Bakanlığı'na bağlı Malezya Karantina ve

¹ <https://www.doa.gov.my/index.php/pages/view/1053>

² <https://www.dof.gov.my/>

³ <https://www.dvs.gov.my/>

⁴ <https://www.moh.gov.my/>

Denetim Hizmetleri Departmanı (MAQIS) tarafından uygulanmaktadır. MAQIS, Malezya'ya giriş ve çıkış noktalarında karantina ve denetim hizmetleri yürütmektedir.⁵

Gıda, ilaç ve tıbbi cihazlara yönelik düzenlemeler ise 1983 Gıda Yasası, 1984 İlaç ve Kozmetik Yönetmeliği ve 2012 Tıbbi Cihaz Yasası kapsamında Sağlık Bakanlığı ve bağlı kuruluşlar tarafından yürütülmektedir.

2012 Tıbbi Cihaz Yasası (The Medical Device Act 2012 Act 737), Malezya'da ülke içindeki tıbbi cihazları düzenleyen bir mevzuattır. Anılan mevzuat, Malezya'da tıbbi cihazların pazarlanmadan önce güvenliklerini ve kalitelerini sağlamak için kayıt, üretim, ithalat, dağıtım için bir çerçeve sağlamaktadır. Malezya Sağlık Bakanlığı'na bağlı bir kurum olan Tıbbi Cihaz Kurumu (MDA), anılan mevzuatın hükümlerinin uygulanmasından sorumlu düzenleyici kurumdur.⁶ İlaç ve Kozmetik Yönetmeliği 1984, ilaç ve kozmetik ürünlerin Malezya'ya ithalatını ve dağıtımını düzenleyen mevzuattır. Yönetmelik, Sağlık Bakanlığı'na bağlı Ulusal İlaç Düzenleme Kurumu (NPR) tarafından uygulanmakta olup amacı, ülkede pazarlanan ilgili ürünlerin güvenliğini sağlamaktır.⁷

MITI tarafından uygulanan Stratejik Ticaret Yasası⁸ askeri (örneğin silahlar, patlayıcılar, uçaklar) ve çift kullanımlı öğeler (örneğin nükleer malzemeler, kimyasal silahlar, füzeler ve ilgili teknoloji) olarak kategorize edilen stratejik ürünlerin ihracatı, transit ticareti vb. hususlarda düzenlemeleri kapsamaktadır.

Malezya'da bazı ürünlerin ithalat izni İç Ticaret ve Yaşam Maliyetleri Bakanlığı'nın (KPDN) yetki alanına girmektedir. Bu ürünlere yönelik birincil mevzuat, 1961 tarihli Control of Acts'dir⁹. Bu Kanun uyarınca, belirli mallar kontrollü ürünler olarak belirlenmiştir ve bunların ithalatı, dağıtımı ve satışı düzenlemeye tabidir. Supply Control (Prohibition on Import) Regulations 2021 mevzuatına göre, KPDN'nin yazılı izni olmadan şeker, çimento ve buğday unu gibi belirli kontrollü malların ithalatı yasaklanmıştır. Düzenlemeler, kontrollü malları içeren ticari faaliyetlerde bulunan şirketlerin, toptan veya perakende faaliyetler için gerekli planlı kontrollü mal lisansına sahip olmasını sağlamayı amaçlamaktadır.¹⁰

İthalat izninin yanı sıra, 1967 Malezya Gümrük Yasası (Malaysian Customs Act) bağlamında belirli malların ithalatı ve ihracatı için genellikle bir Onay Sertifikası (COA) gerekmektedir. COA, sektöre bağlı olarak ilgili makamlar tarafından verilen yasal bir belgedir:

- Malezya Standartlar ve Endüstriyel Araştırma Enstitüsü (SIRIM): Telekomünikasyon ekipmanları, kullanılmış pnömatik lastikler, geri kazanılmış atık ve hurda kağıt, metal atıkları ve hurdaları, buğday unu, inşaat dışı sektör için demir, çelik ve alüminyum
- İnşaat Sektörü Geliştirme Kurulu (CIDB): Yapı malzemesi ve yapı ürünleri
- Enerji Komisyonu (EC) Malezya: Elektrikli ve elektronik eşyalar (1994 Elektrik Yönetmeliği kapsamında)

Helal tanımı, helal belgelendirme ve işaretleme; The Trade Descriptions Act 2011¹¹ kapsamında düzenlenmiştir. Bu belge, Malezya'da helal olduğu iddia edilen ürün ve hizmetlerin, başta Malezya İslami Kalkınma Ajansı (JAKIM) olmak üzere ilgili makam tarafından belirlenen İslam hukuku ve

⁵ <https://www.maqis.gov.my/>

⁶ <https://portal.mda.gov.my/index.php>

⁷ <https://npra.gov.my/index.php/en/>

⁸ <https://www.miti.gov.my/index.php/pages/view/8706>

⁹ <https://www.kpdn.gov.my/images/2024/awam/akta/kpdn/Act%20122.pdf>

¹⁰ <https://www.kpdn.gov.my/ms/>

¹¹ <https://www.kpdn.gov.my/images/2024/awam/peraturan/perintah-perihal-dagangan-takrif-halal-2011.pdf>

standartlarına uygun olmasını sağlayan önemli mevzuattır. Yönetmelikler sadece yiyecek ve içecekler için değil, kozmetik, ilaç, tüketim malları ve tıbbi cihazlar için de geçerlidir. ¹²

Malezya'da gıda ürünleri için helal belgesi zorunlu olmamakla birlikte, ürünün helal olduğunu gösterir bir ibarenin paket üzerinde yer verilmesi istenir/ürünün helal olduğu iddia edilir ise, bu durumda gıda ürünleri için JAKIM'den doğrudan veya JAKIM tarafından akredite edilmiş olan ve ülkemizde bulunan 2 belgelendirme şirketi GIMDES ve KASCERT'ten temin edilecek helal sertifikasının alınması gerekmektedir. JAKIM'e yapılacak başvuru, Malezya'da kayıtlı şirketleri olan ithalatçılar, dağıtımçılar, şubeler, bağlı şirketler ve acenteler tarafından yapılabilmektedir. ¹³

Malezya'ya et, kümes hayvanları, süt ve yumurta ürünleri ithal etmek için DVS'ten onay alınması ve ayrıca JAKIM tarafından belirlenen helal sertifikasyon standartlarına uyulması gerekmektedir. Bu kapsamda, helal prosedürlerin takip edildiğini teyit edebilmek için ihracat başvurusunda bulunan firmaların mezbahaları ve işleme tesisleri DVS ve JAKIM tarafından denetlenmektedir. ¹⁴

Malezya'da halihazırda uygulanmakta olan ithalat düzenlemeleri, diğer ASEAN ülkelerine kıyasla daha liberaldir. Çoğu ürünün "Genel Serbest Lisans" altında serbestçe ithalatı yapılabilmektedir. Bununla birlikte ağır makineler, bazı kimyasallar, atık kağıt gibi bazı ürünler ve stratejik ürünlerde kısıtlamalar uygulanmaktadır. ¹⁵

Malezya, stratejik mineraller, kimyasallar, doğal kaynaklar ve enerjiye ilişkin ürünler dahil olmak üzere belirli mal kategorileri üzerinde ihracat yasakları ve kontrolleri uygulamaktadır. Malların ihracatından önce, söz konusu ürünlerin 2023 tarihli Gümrük (İhracat Yasağı) Düzenlemesi kapsamında herhangi bir kısıtlamaya tabi olmadığına kontrol edilmesi gerekmektedir. İhracat iznine tabi veya şartlı olarak ihracına izin verilen ürünlere ilişkin detaylı bilgilere ilgili mevzuattan ulaşılabilmektedir: ([https://www.miti.gov.my/miti/resources/Approve%20Permit/PU\(A\)_122-Perintah_Kastam_\(Larangan_Mengenai_Ekspor\) 2023.pdf](https://www.miti.gov.my/miti/resources/Approve%20Permit/PU(A)_122-Perintah_Kastam_(Larangan_Mengenai_Ekspor) 2023.pdf))

Güvenlik, din veya ahlaki yönlerden ithalatı yasak olan veya ülkeye girmesi özel sertifikalara tabi olan ürün grupları için de kısıtlamalar söz konusudur. Yasaklı ürün grupları arasında Kur'an-ı Kerim'in herhangi bir ayetinin baskısını veya kopyasını taşıyan bez veya hayvan derisi, çeşitli kimyasal maddeler ve radyoaktif maddeler yer almaktadır. ¹⁶

İthal edilen tüketici ürünlerinin güvenliğinden ithalatçı veya distribütör firma sorumlu tutulmakta olup, konu hakkında yetkili Bakanlık, Malezya İç Ticaret ve Tüketici İşleri Bakanlığı (KPDN)'dir. Oyuncaklar, elektronik sigara, pil ve akülere ilişkin ürün güvenliği düzenlemeleri ilgili internet sayfasında (<https://mysafe.kpdn.gov.my/portal/post/6>) yayımlanmaktadır.

İhracat tarafında ise belirli ürünler için izin ve lisans zorunluluğu bulunmaktadır. İhracatı izne tabi bazı ürün ve ilgili kurumları aşağıda verilmektedir.

- Plantasyon ve Emtia Bakanlığı: Palmiye ağacı parçaları, çekirdeği, meyvesi, poleni
- Malezya Palm Yağı Kurulu (MPOB): Palm yağı ve katı yağlar (margarin vb. hariç)

¹²<https://www.kpdn.gov.my/en/submenu/enforcement-submenu/protecting-intellectual-property/trade-description>
[https://lom.agc.gov.my/ilims/upload/portal/akta/outputp/pua_20111230_P.U.%20\(A\)%20431-perintah%20perihal%20dagangan%20\(perakuan%20dan%20penandaan%20halal\)%202011.pdf](https://lom.agc.gov.my/ilims/upload/portal/akta/outputp/pua_20111230_P.U.%20(A)%20431-perintah%20perihal%20dagangan%20(perakuan%20dan%20penandaan%20halal)%202011.pdf)

¹³https://myhalal.halal.gov.my/portal-halal/v1/index.php?data=bW9kdWxlc9yb250ZW50X2RldGFpbHM7Ozs=&page_title=News&content_id=202312216583f5b3aa5d9

¹⁴<https://www.dvs.gov.my/index.php/pages/view/1941> <https://www.doa.gov.my/index.php/pages/view/341?mid=90>

¹⁵ <https://www.miti.gov.my/index.php/pages/view/10605>

¹⁶ <https://lom.agc.gov.my/act-view.php?type=pua&no=P.U.%20%28A%29%20117/2023>

- Doğal Kaynaklar, Çevre ve İklim Değişikliği Bakanlığı: Bazı mineral, cevher ve maden ürünleri
- Yatırım, Ticaret ve Sanayi Bakanlığı: Atık ve hurda metaller, geri dönüştürülmüş kâğıt ürünleri
- Malezya Kereste Endüstrisi Kurulu: Ahşap ürünler
- Savunma Bakanlığı (MINDEF): Askeri giyim ürünleri
- İç Ticaret ve Yaşam Maliyeti Bakanlığı (KPDN): Şeker, Çimento ürünleri

Bununla birlikte, Malezya Karantina ve Denetim Hizmetleri (MAQIS) tarafından evcil hayvanlar ve canlı balık ihracatının yapılması için belirlenen şartlar aranmaktadır.

Yukarıda verilen yasal düzenlemelerle birlikte, Malezya'ya yapılacak ihracat ve ithalatta temel belgelerin gümrük yetkililerine sunulması gerekmektedir; Bu belgeler; Gümrük İhracat veya İthalat Beyannamesi, Ticari Fatura, Konşimento, Paketleme Listesi ve Menşe Sertifikası şeklindedir.

Gümrük Vergileri

Malezya'da gümrük vergileri genellikle ad valorem esasına göre, yani malın CIF (maliyet, sigorta ve navlun) değeri üzerinden ve ilgili Harmonize Sistem (HS) koduna göre belirlenen oranlar kullanılarak hesaplanmaktadır. Ülkede ithalatın yaklaşık %80'i gümrük vergisinden muaftır. Bununla birlikte, alkollü içecekler, tütün ürünleri, kümes hayvanları ve domuz eti gibi belirli ürünlerde yüksek oranlı vergiler uygulanmaktadır.

Malezya, yüksek katma değerli ürün ihracatını teşvik etmek, yerli üretimi desteklemek ve hammadde ihracatını sınırlamak amacıyla bazı ürünlerde ihracat vergisi uygulamaktadır. Bu çerçevede özellikle palm yağı, kauçuk ve ham petrol öne çıkan ürünlerdir.

2025 yılı itibarıyla Malezya, dünya palm yağı üretiminin %24,6'sını gerçekleştirmiş ve 26,26 milyar dolar (112,4 milyar RM) tutarında ihracat yapmıştır. Bu rakam, ülkenin toplam ihracatının yaklaşık %7'sine karşılık gelmektedir. Şubat 2025 itibarıyla ham palm yağı ihracat vergisi %9 olarak belirlenmiş olup, Mart 2026 dönemi için referans fiyat ton başına 910,30 ABD doları (3.896,09 RM) seviyesindedir.¹⁷ Ham palm yağı için ihracat vergisi ise, ton başına 2.250 RM ile 2.400 RM fiyat aralığı için %3'ten başlamaktadır. Fiyatlar ton başına 4,050 RM'yi aştığında ise maksimum vergi oranı %10 olarak belirlenmiştir.

Ham petrol ihracatında 1967 Gümrük Yasası kapsamında %10 oranında vergi uygulanırken, kauçuk ihracatında Malaysian Rubber Board (Cess) Order 1999¹⁸ çerçevesinde %0,2 oranında vergi alınmaktadır. Malezya Kereste Endüstrisi Kurulu (MTIB), kereste ve kereste ürünlerinde, Cess oranı da denilen ihracat vergileri de dahil olmak üzere tüm vergi oranlarını belirleyen yetkili otoritedir. Cess vergisi, İhracatçının ihracat lisansı için MTIB'e başvurması ve tescil işlemlerinin tamamlanmasının ardından tahsil edilmektedir. Kütükler veya işlenmiş ahşap ürünlerde ise ihracat vergisi uygulanmamaktadır. İhracat vergi oranlarına ilişkin daha kapsamlı bilgiye <https://www.mtib.gov.my/en/services/registration/cess-rate> adresinden ulaşılması mümkündür.

Türkiye-Malezya Serbest Ticaret Anlaşması ve Gümrük vergileri

Türkiye ile Malezya arasındaki ticari ve ekonomik ilişkilerin yasal altyapısı, 1977 yılında Ticari ve Ekonomik İş Birliği Anlaşması ile kurulmuştur. Bu ilişkiler, imzalanan Türkiye-Malezya Serbest Ticaret

¹⁷ <https://theedgemalaysia.com/node/792748>

¹⁸ https://www.myrubbercouncil.com/about/corporate_info.php

Anlaşması (MTFTA) ile daha ileri bir seviyeye taşınmış ve söz konusu Anlaşma 1 Ağustos 2015 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

MTFTA, Türkiye'nin Asya-Pasifik bölgesinde Güney Kore'den sonra ikinci, Güney Asya bölgesinde ise ilk serbest ticaret anlaşması olma özelliğini taşımaktadır. Anlaşma kapsamında taraflar, gümrük vergilerini azami 8 yıllık bir takvim çerçevesinde kademeli olarak kaldırmayı taahhüt etmiştir. Bu çerçevede, 2023 yılı sonu itibarıyla tarife satırı bazında Türkiye'nin Malezya'ya ihracatının %99'u, ithalatının ise %86'sı gümrük vergisinden muaf hale gelmiştir. Fiilen ticarete konu olan ürünler açısından bakıldığında ise ihracatın %94'ü, ithalatın %75'i vergisiz olarak gerçekleştirilmektedir.

MTFTA Genişleme Metni ise, 29 Eylül 2022 tarihinde imzalanmış ve 1 Ağustos 2024 itibarıyla yürürlüğe girerek anlaşmanın kapsamını mal ticaretinin ötesine taşımıştır. Bu genişleme ile birlikte hizmet ticareti ve yatırım alanları da anlaşma kapsamına dahil edilmiştir. Özellikle gerçek kişilerin geçici dolaşımı, iç düzenlemelerin uyumu ve mali hizmetler gibi alanlarda sağlanan düzenlemeler, iki ülke yatırımcıları ve hizmet sunucuları açısından daha öngörülebilir ve şeffaf bir ticaret ortamı oluşturmuştur.

Malezya'nın Türkiye'den yaptığı ithalatta uyguladığı gümrük vergisi oranlarına, Malezya Gümrük İdaresi'nin çevrimiçi sistemi üzerinden HS kodu veya ürün bazında erişim sağlanabilmektedir¹⁹. MTFTA kapsamındaki tercihli tarifelerden yararlanılabilmesi için, Türkiye ile Malezya arasındaki ticarete geçerli olan tercihli menşe belgesinin düzenlenmesi gerekmektedir. Gümrük vergilerine ek olarak, Malezya'da satışa sunulan mal ve hizmetler üzerinden %5 ila %10 arasında değişen oranlarda, KDV benzeri bir vergi olan Sales and Service Tax (SST) uygulanmaktadır.

İç Vergiler ve Oranları

2015 yılı Nisan ayında uygulamaya giren ve ithal ürünlere de uygulanmakta olan %6 oranındaki General Sales Tax (GST), 2018 yılında uygulamadan kaldırılmıştır. 01.09.2018 tarihinden itibaren ise GST yerine, ilk olarak 1970'li yıllarda uygulamaya konulan ve Malezya'da üretilen veya ithal edilen mallar için %5 ila %10 oranında değişen, hizmetler için ise %6 olarak uygulanan değer üzerinden alınan (ad valorem) Sales and Services Tax (SST) adlı satış ve hizmet vergisi uygulanmaktadır.

Mart 2024'te Malezya Kraliyet Gümrük Departmanı tarafından yapılan duyuruya göre, SST kapsamındaki hizmet vergisi oranı, yiyecek-içecek, telekomünikasyon, park alanı ve lojistik hizmetleri hariç, %6'dan %8'e yükseltilmiştir. SST hakkında detaylara aşağıdaki bağlantılardan erişilebilmektedir:

<https://mysst.customs.gov.my/FAQServicesTax>

<https://mysst.customs.gov.my/GeneralGuide>

<https://mysst.customs.gov.my/FAQSalesTax>

Malezya'da yerleşik veya yerleşik olmayan tüm şirketler, Malezya'da elde ettikleri veya tahakkuk eden gelirleri üzerinden vergilendirilir. Şirketin kontrol ve yönetim merkezi Malezya'da bulunanlar ise yerleşik şirket olarak kabul edilmektedir. Güncel kurumlar vergisi (CIT) oranları aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

¹⁹ <https://ezhs.customs.gov.my/> bağlantısından (MTFTA) seçilerek HS kodları veya ürün tanımı olarak sorgulama yapılabilmektedir.

Şirket türü	Vergiye Tabi Gelir (MYR)	CIT Oranı 2024 (%)
Yerleşik Şirket (aşağıda açıklanan şirketler dışında)		24%
Yerleşik Şirket		
* Ödenmiş sermayesi 2,5 milyon Malezya ringgiti (MYR) veya daha az olan ve ticari brüt geliri 50 milyon MYR'yi geçmeyenler	İlk 150,000 için	15%
* Ödenmiş sermayesi 2,5 milyon MYR'nin üzerinde olan başka bir şirketi doğrudan veya dolaylı olarak kontrol etmeyenler	Sonraki 450,000 için	17%
* Ödenmiş sermayesi 2,5 milyon MYR'nin üzerinde olan başka bir şirket tarafından doğrudan veya dolaylı olarak kontrol edilmeyenler	600,000 ve üzeri için	24%
** Ödenmiş sermayesinin %20'sinden fazlasının doğrudan veya dolaylı olarak yabancı bir şirkete veya Malezya vatandaşı olmayanlara ait olanlar (2024'ten itibaren)		
Yerleşik olmayan şirket		24%

Kişisel gelir vergisi, kişinin beyanına dayanmakta ve gelire göre %1-%30 arasında değişmektedir. Bir vergi yılı içinde 182 gün veya daha fazla Malezya'da bulunanlar, vergi mükellefi olarak kabul edilmektedir. Malezya'da yerleşik kişiler için, 2024 ve 2025 yıllarında yıllık vergilendirilebilir geliri 5.000 RM ile 600.000 RM arasında olan yerleşik bireyler için vergi oranı %1 ile %26 arasında değişmektedir. Yıllık vergiye tabi geliri 600.001 RM ile 2.000.000 RM arasında olan kişiler için %28 oranında vergi oranı uygulanırken, yıllık vergiye tabi geliri 2.000.000 RM'den fazla olan kişiler için Malezya'da elde edilen gelir üzerinden %30 oranında vergi uygulanmaktadır.

Yerleşik olmayan bireylerden Malezya'da kazanmış oldukları gelir üzerinden %30 oranında bireysel vergi alınmaktadır²⁰. Türkiye, Malezya ile çifte vergilendirme anlaşması bulunan ülkelerden biridir. Dolayısıyla, iki ülke arasındaki anlaşma aynı gelir üzerindeki çifte vergilendirmeyi azaltabilmekte veya ortadan kaldırmaktadır.

Diğer taraftan, yerleşik olmayanların sağlamış oldukları teknik hizmetler, anahtar teslimi fabrika ve makine hizmetleri, taşınabilir menkul kullanımı, piyango kazançları gibi alanlarda %10, faiz kazançlarında ise %15 oranında stopaj vergisi uygulanmaktadır. Stopaj vergisi, yerleşik olmayan kişinin (alacaklı) kazandığı gelir üzerinden ödemeyi yapan taraf (ödeyici) tarafından kesilen ve Malezya Gelirler Kurulu'na ödenen ve %5- %10 arasında değişen tutardır. Sözleşme ödemesi, faiz, imtiyaz hakkı, özel gelir sınıfları (teknik ücretler, hizmet ödemeleri, taşınır mülk kullanım kirası/ödemesi), yerleşik olmayan kamu gelirleri gibi alanlarda uygulanmaktadır. Daha fazla bilgi için bağlantı ziyaret edilebilir: (<https://www.hasil.gov.my/en/legislation/withholding-tax/>)

Malezya'da bazı ithal ve yerli üretilen ürünlere özel tüketim vergisi uygulanmaktadır. Buna göre, şekerle tatlandırılmış içecekler, motorlu taşıtlar, alkollü içecekler ve likör, tütün ve puro dahil sigaralar, mahjong taşları ve oyun kartları (kumar oyunları) özel tüketim vergisine tabidir. Daha fazla bilgi için aşağıdaki bağlantı ziyaret edilebilir:

(https://www.customs.gov.my/images/06-prosedur/eksais/perintah/PUA389_2025.pdf)

Malezya'daki petrol arama faaliyetlerine ilişkin Petrol Gelir Vergisi, 1967 tarihli Petrol (Gelir Vergisi, PITA) Yasası'na tabidir ve bu yasa ile her değerlendirme yılı için, Malezya'daki petrol faaliyetlerinden sorumlu kişi tarafından elde edilen gelire uygulanır. Mevcut petrol gelir vergisi %38'dir. Malezya vergi sistemi hakkında daha kapsamlı bilgiye aşağıdaki dokümandan ulaşılabilmektedir:

(https://www.mida.gov.my/wp-content/uploads/2025/03/CODB_ENG_2024-FINAL.pdf)

²⁰ <https://www.hasil.gov.my/en/individual/individual-life-cycle/income-declaration/non-resident/>

Ürün Standartları ile ilgili Uygulamalar

Malezya Standartlar Departmanı (JSM), MITI'ye bağlı olarak faaliyet gösteren ulusal standartlar ve akreditasyon kuruluşudur. Halk sağlığını korumak, tüketicuyu güvence altına almak ve ticareti desteklemek amacıyla standartlar ve akreditasyon düzenlemeleri geliştirir.²¹

Teknik operasyonel sorumluluk ise SIRIM Berhad²² tarafından yürütülmektedir. Sektörel bazda farklı kurumlar da yetkilendirilmiştir:

Tarım ürünleri: The Malaysian Standard (MS) 1784:2016, gıda güvenliği ve kalitesine yönelik bir düzenleme olup, ayrıca sürdürülebilir ve ekonomik olarak uygulanabilir üretimi teşvik etmek için İyi Tarım Uygulamasına (GAP) odaklanmıştır. Diğer ilgili Malezya Standartları MS 2615:2015, MS 1265-3:2018, ve MS 2546:2013 şeklindedir. Güvenlik ve haşere kontrolünü sağlamak için bitkiler, meyveler, sebzeler, pirinç, çiçekler ve gübre gibi tarım ürünleri için ithalat izni gereklidir. Tarım ve Gıda Güvenliği Bakanlığı'na bağlı Tarım Birimi (DOA), tarımsal ithalatı düzenlemektedir. Bitki Sağlığı Sertifikaları ayrıca bitkilerin ve bitki ürünlerinin haşere ve hastalık içermediğini doğrulamak için gereklidir ve bazı ürünler potansiyel tehditler için özel bir risk değerlendirmesi gerektirmektedir.²³

Gıda ürünleri: Malezya'da temel gıda güvenliği standartları arasında 1983 Gıda Yasası ile 1985 Gıda Yönetmeliklerinin yanı sıra MS 1480 Tehlike Analizi ve Kritik Kontrol Noktası (HACCP), MS 1514 İyi Üretim Uygulaması (GMP) ve MS ISO 22000 Gıda Güvenliği Yönetim Sistemleri bulunmaktadır. Gıda ürünlerinin ithalatı, Malezya Sağlık Bakanlığı Gıda Güvenliği ve Kalite Bölümü (FSQD) tarafından düzenlenmektedir. İthalatçı ve nakliye acentelerinin (gümrük müşavirleri) Malezya'ya gıda ithal etmek için Malezya Gıda Güvenliği Bilgi Sistemine (FoSIM) kaydolmaları gerekmektedir.²⁴

Canlı hayvanlar, et ürünleri, süt ve süt ürünleri, kümes hayvanları ve hayvan yemi: Malezya Tarım ve Gıda Güvenliği Bakanlığı'nın yetkisi altında olan Malezya Veterinerlik Hizmetleri Departmanı (DVS), Malezya'ya ithal edilen hayvansal ve hayvansal ürünler için yetkili makamdır. Malezya'ya ihraç edilmeden önce canlı hayvanlar, et ürünleri, süt ve süt ürünleri, kümes hayvanları ve hayvan yemleri için ihracat izni zorunludur. Buna ek olarak, et, süt ürünleri ve kümes hayvanları ürünleri için onaylanmış tüm kuruluşların, Malezya Standartlar Departmanı tarafından yayınlanan Malezya Helal Standartları MS1500:2009 ve JAKIM tarafından yayınlanan Malezya Helal Et Üretimi Protokolü'ne uyması gerekmektedir.²⁵

Tıbbi Cihazlar: Tıbbi cihazlar için Malezya Standartları, Uluslararası Standardizasyon Örgütü'nün (ISO) standartları gibi uluslararası normlar ile uyumludur. İlgili Malezya Standartları arasında MS 2739:2021, MS ISO 16142-1:2019, MS ISO 16142-2:2019, MS ISO 27186:2011, MS ISO 25424:2011 ve MS ISO 23640:2013 ve diğerleri bulunmaktadır. İster yurt içinde ister yurt dışında üretilmiş olsun, tüm tıbbi cihazlar, Malezya pazarına girmeden önce Tıbbi Cihaz Kurumu'na (MDA) kaydedilmelidir. Kayıtlar MeDC@St2.0+ online²⁶ sistem üzerinden yapılmaktadır. Yabancı üreticiler, bir yetkili temsilci, yerel bir ithalatçı atayarak veya yerel bir yan kuruluş kurarak cihazlarını kaydettirebilmektedir.²⁷

²¹ <https://www.jsm.gov.my/home>

²² <http://www.sirim.my/>

²³ <https://www.doa.gov.my/index.php/pages/view/341?mid=90>

²⁴ <https://hq.moh.gov.my/fsq/> ; <https://fosim.moh.gov.my/fssm/public/home>

²⁵ <https://www.dvs.gov.my/index.php/pages/view/1941>

²⁶ <https://medcast.mda.gov.my/admin/user/login>

²⁷ <https://portal.mda.gov.my/index.php>

Farmasötik ürünler: Malezya'da ilaç endüstrisi, Malezya Standardı İyi Üretim Uygulamaları (GMP) ve İyi Dağıtım Uygulamaları (GDP) yönergeleri dahil olmak üzere çeşitli standartlara uymak zorundadır. MS 1514:2009 GMP, Sağlık Bakanlığı Gıda Güvenliği ve Kalite Bölümü tarafından belirlenen, gıda, kozmetik, sağlık takviyeleri ve geleneksel tıp için güvenlik standartlarını iyileştirmeyi amaçlamaktadır. MS 2424:2019 standardı, helal ilaçlara yönelik olup üretimi ve işlenmesi için yönergeler sağlamaktadır. Farmasötik ürünler, tüm ürünlerin tescil edilmesini ve şirketlerin gerekli lisanslara sahip olmasını gerektiren 1984 tarihli İlaç ve Kozmetik Kontrolü Yönetmeliği kapsamında düzenlenmektedir. Ürün tescil başvuruları NPRA'ya yapılmalıdır. Başvuru sahibi yerel kayıtlı bir şirket olmalıdır ve ürün sahibi değilse, tescil haklarını vermek için üreticiden yazılı izin alınması gerekmektedir.²⁸

Kozmetikler: Malezya'da kozmetik ürünler, üretim, satış veya ithalatından önce bildirim yapılmasını gerektiren 1984 tarihli İlaçların Kontrolü ve Kozmetik Yönetmelikleri (the Control of Drugs and Cosmetics Regulations 1984) kapsamında düzenlenmiştir. Ürün tescil başvuruları NPRA'ya yapılmalı ve Kozmetik Bildirim Sahibi (CNH) olarak bilinen başvuru sahibi, Malezya Şirketler Komisyonu'nda (SSM) yerel olarak kayıtlı bir şirket olmalıdır. CNH ürün sahibi veya distribütörü değilse, üreticiden bir Yetki Mektubu (LOA) gereklidir.²⁹ Malezya'daki kozmetik sektörüne yönelik ayrıca, MS 1514:2009 İyi Üretim Uygulaması (GMP) ve İyi Dağıtım Uygulaması (GDP) yönergeleri, MS ile birlikte helal kozmetik üretimi ve kullanımı için MS 2634:2019 mevzuatları bulunmaktadır.

Elektrikli Ürünler: Malezya Standartlar Departmanı (JSM), elektrik teknolojisinde küresel uyumluluk ve güvenliği sağlamak için Uluslararası Elektroteknik Komisyonu (IEC) standartlarını Malezya Standartları (MS) olarak benimsemektedir. MS IEC 60694, MS IEC 60364 ve MS IEC 60947-4-2'yi içermektedir. Ministry of Energy Transition and Water Transformation'e bağlı Enerji Komisyonu (EC), 1994 Elektrik Düzenlemeleri kapsamında elektrikli ve elektronik eşyalar için bir Onay Sertifikası (COA) istemektedir. EC, piyasada satılan elektrikli ekipmanların güvenli olmasını sağlamakta olup 34 farklı elektrikli ekipman kategorisini düzenlemektedir.³⁰

Yapı Malzemeleri: İnşaat Sektörü Geliştirme Kurulu (CIDB) ve Malezya Standartlar Departmanı (JSM), yapı malzemelerinin kalite ve güvenlik standartlarını düzenlemektedir. Bu kapsamda inşaat malzemelerinin, Act 520³¹ kapsamındaki CIDB standartlarına bağlılığı onaylayan bir Standart Uygunluk Beyanına (PPS) sahip olması gerekmektedir. Malezya'ya inşaat malzemeleri ithal etmeden önce, bu standartlara uygunluğu göstermek için Tam Tip Test Raporu (FTTR) ile birlikte CIDB'den bir Onay Sertifikası (COA) gerekmektedir. FTTR gerektiren ürünler arasında seramik karo, çimento ve çatı kaplama malzemeleri bulunmaktadır.³²

Diğer taraftan; ithalat ve ihracat faaliyetlerini düzenlemekten ve denetlemekten sorumlu birkaç önemli kurum bulunmakta olup bu kuruluşların en önemlilerinden birkaçı aşağıda verilmektedir:

Yatırım, Ticaret ve Sanayi Bakanlığı (MITI), endüstriyel kalkınma, uluslararası ticaret için politikalar geliştirerek ve uygulayarak ve yabancı ve yerli yatırımları teşvik ederek dış ticarete çok önemli bir rol oynamaktadır. MITI, ihracat ve ithalatı kolaylaştırarak, ticaret anlaşmalarını müzakere ederek ve Malezya ürünlerini küresel olarak tanıtarak Malezya'nın ticaretini genişletmek için faaliyetlerini sürdürmektedir.³³

²⁸ <https://npra.gov.my/index.php/en/drug-registration-guidance-documents-drgd-e-book.html>

²⁹ <https://npra.gov.my/index.php/en/cosmetics-guideline-annex-i-vii>

³⁰ <https://www.st.gov.my/contents/files/download/158/Guidelines%20for%20the%20Approval%20of%20Electrical%20Equipment%20%282024%20Edition%29.pdf>

³¹ <https://www.cidb.gov.my/eng/act-520-of-the-malaysian-construction-industry-development-board-cidb/>

³² <https://www.cidb.gov.my/eng/construction-material/>

³³ <https://www.miti.gov.my/index.php>

Malezya Kraliyet Gümrük Departmanı (RMCD), Maliye Bakanlığı'na bağlı bir devlet kurumudur. İthalat, ihracat, satış, hizmetler ve tüketim vergileri üzerindeki harç ve vergiler dahil olmak üzere ülkenin dolaylı vergi sistemini yönetmektedir. RMCD ayrıca ticareti kolaylaştırmakta ve sınırlarda, limanlarda ve giriş noktalarında teftişler, soruşturmalar ve gözetim yoluyla kaçakçılık ve yasa dışı faaliyetleri önlemek için yasaları uygulamaktadır.³⁴

Tarım ve Gıda Güvenliği Bakanlığı'na bağlı Malezya Karantina ve Denetim Hizmetleri (MAQIS), Malezya'nın giriş ve çıkış noktalarında tarım ürünleri (bitki, hayvan, balık ve gıda) üzerinde karantina ve denetim işlemlerini yürütmekten sorumludur. MAQIS ayrıca ülkeye giren belirli tarım ürünleri için ithalat izinleri de vermektedir.³⁵

Motorlu taşıtlar, motosikletler, demir-çelik, batık, yeniden kullanılabilir araç aküleri, ağır makineler ve CWC kimyasallarını ithal etmek için şirketlerin Yatırım, Ticaret ve Sanayi Bakanlığı'ndan (MITI) Onaylı İzin (AP) almaları gereklidir.³⁶

Malezya'da kontrole tabi mallar, Malezya'da kontrole tabi mallar, İç Ticaret ve Yaşam Maliyeti Bakanlığı (KPDN) kapsamında düzenlenen kalemleri ifade eder. Bunlar arasında şeker, buğday unu, çimento, gübre, yüz maskesi gibi ürünler bulunmaktadır. Bu ürünler için Malezya'ya ihracat yapmadan önce KPDN'den bir ithalat izni ve onayı gereklidir.³⁷

Telsizler, kablosuz cihazlar ve belirli elektronik ekipmanlar gibi iletişim işlevlerine sahip cihazlar da dahil olmak üzere telekomünikasyon ekipmanlarının Malezya'da kullanılması veya satılması için SIRIM'den bir Onay Sertifikası (COA) gereklidir. Ek olarak, SIRIM'den COA gerektiren diğer ürünler arasında kullanılmış pnömatik lastikler, geri kazanılmış atık ve hurda kâğıt, atık ve hurda metaller, çeşitli buğday unu türleri (beyaz, yüksek proteinli, kepekli ve zenginleştirilmiş un vb.) ve ayrıca inşaat dışı sektör için demir, çelik ve alüminyum bulunmaktadır.³⁸

Malezya Tarım ve Gıda Güvenliği Bakanlığı'na bağlı Balıkçılık Birimi (DOF), Malezya'ya canlı balık ve su türlerinin ithalatını da içeren balıkçılık kaynaklarının yönetimi ve düzenlenmesinden sorumludur. İthalatçıların Malezya'ya canlı balık ithal etmeden önce DOF'tan ithalat izni almaları gerekmektedir.³⁹ İhracatçılar, gerekli izinleri ve lisansları almak için ithalatçıları, acenteleri veya distribütörleri ile iş birliği yapmalıdır.

Test Etme, Muayene ve Belgelendirme

Malezya'ya ithalat yapılacak ürünlerde standardizasyon, test, muayene ve belgelendirme işlemlerinden sorumlu başlıca kurumlar şunlardır: SIRIM QAS, CIDB, DVS, JAKIM, MAQIS, Enerji Komisyonu (EC), MDA ve NPRA.

Türkiye-Malezya İş birliği: TSE ile SIRIM QAS arasında Uygunluk Değerlendirmesi Uygulama Anlaşması 7 Ekim 2020 tarihinde imzalanmıştır. Söz konusu anlaşma ile ülkemiz üretici ve ihracatçıların Malezya'ya ihracatlarında SIRIM QAS'tan almaları gereken belgeler için gerekli denetimlerin SIRIM QAS adına TSE uzmanları tarafından yerinde gerçekleştirilmesi ve böylece ihracatçılarımızın zaman ve maliyet tasarrufu sağlamaları mümkün hale gelmiştir.

³⁴ <https://www.customs.gov.my/en/home>

³⁵ <https://www.maqis.gov.my/index.php/permohonan-permit/>

³⁶ <https://www.miti.gov.my/ap>

³⁷ <https://www.kpdn.gov.my/en/component/content/article/140-controlled-items?Itemid=>

³⁸ <https://www.sirim-qas.com.my/our-services/product-certification/communication-and-multimedia-product-certification>

³⁹ <https://www.dof.gov.my/en/services/import-export/>

HELAL BELGELENDİRME: Malezya, nüfusunun çoğunluğunu Müslümanların oluşturması nedeniyle 1980'lerden itibaren helal gıda kavramını geliştirmiş ve standartlar oluşturmuştur. Zaman içinde uluslararası ticaretteki önemi artan helal ürünler, daha sıkı denetimlere tabi tutulmaktadır. Bu bağlamda, Malezya'da helal sertifikası verme konusunda yetkili kuruluş JAKIM veya onun akredite ettiği uluslararası kuruluşlardan temin edilen belgeler geçerli kabul edilmektedir. JAKIM, Malezya'da helal sertifikasyon da dahil olmak üzere İslami konulardan sorumludur.

Malezya'ya ihraç edilecek ürünlerin helal logosu taşıması zorunlu değildir ancak ürünün helal olduğu iddia ediliyorsa logonun Malezya JAKIM tarafından onaylı bir sertifikalandırma kurumu tarafından verilmiş olması gerekmektedir. Helal belgesi zorunlu olmamasına karşın, tüketici ve tedarikçiler tarafından tercih sebebi olabilmektedir. Yasal anlamda zorunluluk teşkil etmeyen helal logosu bulundurma hususu, uygulamada ürünün daha geniş kitleye hitap etmesi ve özellikle yiyecek ve içecek ürünlerinde helal ürünlerle birlikte sergilenmesi gibi noktalarda önem arz etmektedir.

Helal standartları konusunda Malezya tamamen kendi kriterlerini uygulamaktadır. Malezya, Helal gıda üretimi ve hazırlanması için MS1500: 2019 standardını geliştirmiştir: (https://www.isovnc.com/wp-content/uploads/2019/06/MS-1500_2019-Tieu-chuan-HALAL-MALAYSIA.pdf) JAKIM tarafından helal sertifikalandırma yetkisi almak için prosedürlere ilgili bağlantıdan ulaşmak mümkündür: (<https://myehalal.halal.gov.my/portal-halal/v1/index.php?data=bW9kdWxlc9jZlJ0aWZpY2F0ZTs7Ozs=&utama=sijil&view=%27>)

JAKIM'e yapılacak başvuru ile Helal Belge temini mümkün olduğu gibi, JAKIM'in onayladığı uluslararası helal belgelendirme kuruluşlarından da belge temini mümkündür. Bu kapsamda, JAKIM tarafından akredite olan uluslararası helal belgelendirme kuruluşlarının listesine aşağıdaki bağlantıdan ulaşmak mümkündür:

(<https://myehalal.halal.gov.my/portal-halal/v1/pdf/cb/FHCB29082025latest.pdf>)

Bu kapsamda, ülkemizde helal sertifikası verme konusunda JAKIM tarafından yetkilendirilen kuruluşlar aşağıda yer almaktadır:

- Kas Uluslararası Sertifikasyon Göz. Tek. Kont. Hizm. Ltd. Şti. (KASCERT International)
- Gıda ve Malzemeleri Denetim ve Belgelendirme Derneği (GİMDES)

Gıda ürünleri için Türkiye'den Gimdes ve Kascert'in düzenlediği helal belgeleri JAKIM tarafından akredite olmasına rağmen et süt yumurta ihracatında DVS ihracat izin süreci yürütülmektedir:

Et, Süt ve Yumurta İhracatı: Malezya et ve süt ürünlerinde hastalıklardan korunma ve helal üretim konuları nedeniyle oldukça hassas davranmaktadır. Et ve süt ürünleri ihracatı için firmalarımız tarafından Malezya Tarım Bakanlığına bağlı DVS'e başvuru yapılması gerekmektedir. Başvurunun DVS tarafından uygun görülmesi durumunda, masrafları ihracatçı firmaya ait olmak üzere, Malezya'dan bir heyetin Türkiye'ye giderek üretim tesisinde incelemelerde bulunmaktadır. Heyette DVS yetkililerinin yanı sıra, ürünlerinin üretim sürecinin helal standartlara uygunluğunun denetlenmesi amacıyla Malezya'da helal sertifikası verme konusunda yetkili kuruluş JAKIM temsilcileri de hazır bulunmaktadır. Tesisler, Malezya Helal Et ve Kümes Hayvanları Üretimi Protokolü ve Malezya Standartları (MS) 1500: 2009'a uygun olarak JAKIM ve Veterinerlik Hizmetleri Dairesi (DVS) tarafından denetlenmekte ve onaylanmaktadır. Heyetin incelemeleri neticesinde şartlar uygun bulunursa ilgili firmaya Malezya'ya ihracat yapma onayı verilmektedir. Onayın

geçerliliği 1 ila 3 yıl olup, yıllık gözden geçirmelerin yapılması veya DVS tarafından uygun görüldüğü durumda sürenin 3 yıla kadar daha uzatılması mümkündür⁴⁰.

Malezya'ya et, kümes hayvanı, süt ve yumurta ürünleri ihracatı için gerekli süreçler ve başvuru formları aşağıdaki kaynaklardan temin edilebilir:

DVS ihracat izni Başvuru Yönergesi:

(https://www.dvs.gov.my/dvs/resources/user_1/2023/BRV/BORANG/GUIDELINES_FOR_SUBMISSION_APPLICATION_u_pdated241123.pdf)

Et, Kümes Hayvanları, Süt ve Yumurta Ürünleri İthalat Prosedürü:

(https://www.dvs.gov.my/dvs/resources/user_1/2024/BKPBV/IMPORT%20EKSPORT/GENERAL_PROCEDURE_IMPORT_MEAT_POULTRY_MILK_AND_EGG_PRODUCTS_TO_MALAYSIA_REV.2_29112024.pdf)

Başvuru Formu (DVS):

(https://www.dvs.gov.my/dvs/resources/user_1/2025/BRV/LOJI%20LUAR%20NEGARA/1.APPLICATION_FORM_FOR_EXPORT_MEAT_POULTRY_MILK_EGG_AND_PRODUCTS_TO_MALAYSIA_NEW_rev_5_.pdf)

Denetim ve Helal Prosedürleri Rehberi:

(<https://myehalal.halal.gov.my/portal-halal/v1/pdf/panduan/MHMS2020.pdf>)

Başvuru Süreci: Formlar İngilizce olarak dijital ortamda eksiksiz doldurulmalı ve hem fiziksel hem elektronik olarak sunulmalıdır. Başvuruya DVS formu, gerekli tüm belgeler ve ihracatçı ülkenin yetkili makamından alınmış resmi bir talep mektubu eklenmelidir. Helal başvurularının, JAKIM'in JIAAS sistemi üzerinden (<http://myehalal.halal.gov.my/jiaas/v1/>) adresinden yapılması gerekmekte olup bu hususta firmalarımızın Müşavirliğimizle irtibata geçmeleri önem arz etmektedir.

Ambalaj, Paketleme ve Etiketleme

Gıda ürünleri: Malezya'da, gıda etiketleme gereklilikleri The Food Act 1983 and Food Regulations 1985 'da belirlenmiştir. Etiketler Malayca veya İngilizce olmalıdır. Bebek maması ve bazı süt ürünleri gibi belirli ürünlerde, etiketin Malayca olmasını gerekmektedir ve çevirilere izin verilir. Domuz eti, türevleri veya domuz yağı içeriyorsa etikette belirli ifadeler bulunmalıdır. Bu kapsamda kullanılacak ifade "İÇERİR" yer almalıdır. Ayrıca, gıdaya ilave alkol eklenmişse, etikette büyük harflerle kalın olarak "ALKOL İÇERİR" yazmalıdır. İlgili tüm düzenlemelere aşağıdaki bağlantıdan ulaşılması mümkündür: (<https://hq.moh.gov.my/fsq/peraturanperaturan-makanan-1985>)

Tıbbi cihazlar: Evde kullanılan tıbbi cihazlarda, marka adı, özel isimler ve her iki dilde de aynı olan kelimeler hariç, etiketlemedeki tüm bilgilerin Malayca olması gerekir. Yetkili Temsilci (AR) bilgileri ve kayıt numarası müşteriler tarafından satın alma noktasında erişilebilecek şekilde ambalaj üzerinde olmalıdır. Helal logosu tıbbi cihaz etiketlemesi için bir gereklilik değildir. Ancak, üründe helal logolu bir etiket kullanılıyorsa, öncesinde JAKIM helal sertifikası alınması gerekmektedir.⁴¹

İlaç ürünleri: Etiketler ve paket ekleri Malayca veya İngilizce olmalıdır. Buna ek olarak, başka bir dile tercümeyle izin verilmektedir. Kayıtlı bir ürünün farklı boyuttaki paketlerinde aynı etiket resminin olması gerekmektedir. Bununla birlikte, paket boyutlarını ayırt etmek için renk kodunda küçük farklılıkların olması mümkündür. Kayıt numarası ürüne kalıcı olarak (mürekkep püskürtmeli) basılmalıdır ve yapışkan etikete basılmasına izin verilmemektedir. E-etiketleme amacıyla bir QR Kodunun kullanılması, Malezya'daki ilaç Ürünleri için Elektronik Etiketleme (E-Etiketleme) Kılavuzuna uygun olarak izin verilmektedir.

⁴⁰https://www.dvs.gov.my/dvs/resources/user_1/2024/BRV/APPLICATION_FORM_FOR_EXPORT_MEAT_POULTRY_MILK_EGG_AND_PRODUCTS_TO_MALAYSIA_NEW_REVISIED_4_JANUARY_2024.pdf

⁴¹<https://portal.mda.gov.my/index.php/faq/labelling-of-medical-devices>

Kozmetik ürünleri: Dış ambalajda; ürünün adı ve işlevi, kullanım talimatları, üretim ülkesi, ağırlık veya hacim olarak verilen içerikler (metrik veya hem metrik hem de emperyal sistemde), üretim parti numarası ve son kullanma tarihi yer almalıdır. İçerikler, eklendikleri anda azalan ağırlık sırasına göre beyan edilmelidir.⁴²

Elektrikli ve Elektronik Ürünler: Enerji Komisyonu (EC) tarafından onaylanan tüm düzenlenmiş elektrikli ekipmanlar, 1994 tarihli Elektrik Yönetmeliğinin 98 Nolu düzenlemesine uygun olarak etiketlenmeli veya işaretlenmelidir. Elektrik ve elektronik (EE) ürünleri için Onay Sertifikası (COA) alan üretici ve ithalatçılar, EC tarafından yayınlanan ilgili kılavuza uygun olarak EE etiketini yazdırmak zorundadır.⁴³

Teknik Engeller

Malezya, ticarete teknik engeller konusunda Dünya Ticaret Örgütü standartlarını uygulamaktadır. Dünya Bankası İş Yapma Kolaylığı Sıralamasında 2020’de 12. sırada yer almasına rağmen, ülke dış ticaret açısından tamamen serbest bir pazar değildir. İthalat prosedürleri, iç pazarı ve stratejik sektörleri korumanın yanı sıra kültürel ve dini normları da gözetmektedir.

Hassas ürün ve sektörlerde (tütün, alkollü içkiler, motorlu araçlar vs.) gerek üretici gerekse ithalatçıya satış ve tüketim vergisi uygulanarak, anılan sektörlerin korunması veya düzenlenmesi hedeflenmektedir. Malezya, belirli sektörlerde yerli sanayisini korumak amacıyla ihracat ve ithalat lisansı ile miktar kısıtlamaları ve standardizasyon uygulamalarına sıklıkla başvurmaktadır.

Malezya’da helal sertifikası genel itibariyle zorunlu olmamakla birlikte, bazı sektörlerdeki uygulamalara bağlı olarak (örneğin et ve tavuk ithalatında zorunlu tutulmaktadır) bir teknik engel şeklinde ortaya çıkabilmektedir. Bir ürünün helal olduğunun iddia edilmesi durumunda, sertifikasyonla bunu kanıtlama zorunluluğu bulunmaktadır.

Malezya helal konusunda dünyanın önde gelen düzenleyici ülkeleri arasında yer almaktadır. Malezya’nın çok kültürlü bir ülke olmasının, çoğunluğun ve yönetimin Müslüman ağırlıklı olmasının sonucu olarak 1980’li yıllarda Malezya, helal gıda kavramını geliştirmiş ve bununla ilgili standartlar koymuştur. Geçen zaman içinde ise konunun uluslararası ticaretteki önemini görerek, daha sıkı denetimlere başlamıştır. Bu bağlamda da, yalnızca Malezya Diyaneti adına helal sertifikası verme konusunda yetkili kuruluş JAKIM veya onun akredite ettiği uluslararası kuruluşlardan temin edilen belgeler geçerli kabul edilmektedir. Hatta yapılan yasal düzenlemelerle, bir ürün üzerinde, JAKIM/akredite kuruluşlarca verilmeyen helal logosunun bulunması halinde ceza uygulanmaktadır. Ancak, gözden kaçırılmaması gereken husus yukarıda da vurgulandığı üzere helal belgesinin ihtiyari olmasına karşın, tüketici ve tedarikçiler tarafından tercih sebebi olabilmesidir. Ülkemizden GIMDES ve KASCERT, helal sertifikası verme konusunda JAKIM tarafından yetkilendirilmiştir.

⁴² https://www.npra.gov.my/images/Guidelines_Central/Guidelines_on_Cosmetic/Annex_I_part_7-COSMETIC_LABELING_REQUIREMENTS.pdf

⁴³ <https://www.st.gov.my/contents/files/download/158/Guidelines%20for%20the%20Approval%20of%20Electrical%20Equipment%20%282024%20Edition%29.pdf>
<https://www.npra.gov.my/easyarticles/images/users/1153/DRGD%20July%202024/Complete-Drug-Registration-Guidance-Document-DRGD-3rd-Edition-8th-Revision-July-2024.pdf>
<https://www.npra.gov.my/index.php/en/directive-general/1527484-direktif-berkenaan-pelaksanaan-electronic-labelling-e-labelling-ke-atas-produk-farmaseutikal-di-malaysia.html>

2015 yılında yürürlüğe giren ve 1 Ağustos 2024'te hizmetler, yatırımlar ve e-ticareti kapsayan genişleme metniyle güncellenen Türkiye-Malezya Serbest Ticaret Anlaşması (STA), iki ülke arasındaki ticarete ürünlerin büyük çoğunluğunun gümrük tarifelerini kaldırarak Türk ihracatçılarına kolaylıklar sağlamıştır. Malezya, bölge ülkelerine kıyasla daha liberal bir düzenlemeye sahip olsa da, bazı uygulamalar nedeniyle tamamen açık bir pazar değildir. Özellikle et, kümes hayvanı, süt, yumurta ve işlenmiş ürünlerin ithalatı için ithalat izni ve helal sertifikası zorunludur. Ülke, iç pazarı ve stratejik sektörleri korumak amacıyla tesis denetimleri ve sertifikasyon süreçlerini titizlikle yürütmektedir. Buna rağmen, farklı ürünler için denetimleri tamamlayarak ihracat izin belgesi almış Türk firmaları mevcuttur.

Malezya'ya ihracat yapmayı planlayan firmalar için, yerel bir distribütör kullanmanın pazara giriş için oldukça önemli olduğu değerlendirilmektedir. Nitekim, Malezya'da bulunan prosedürler firmaları yerel bir distribütör/ithalatçı buldurmaya yönlendirmektedir. Özellikle ülkemiz ile Malezya arasındaki mesafe ve yerel saat farkı gibi unsurlar düşünüldüğünde, yerel bir distribütör buldurulması, firma adına ürünlerin pazarlanması, ithalat izinlerinin ve gümrük işlemlerinin yürütülmesi, kamu kurumları ile iletişim etkin sağlanması ve satış sonrası hizmetleri yerine getirmek için oldukça faydalı olabilecektir. Öte yandan, Malezya'da iş yapma kültürünün karşılıklı güvene dayanması, sosyal tanışıklığa verilen önem nedeniyle Malezya'da firmalarımızın yerel bir mevcudiyete veya distribütöre sahip olması, yerel pazardaki iş birliği girişimlerini olumlu yönde etkileyebilecektir.

Hükümetçe belirlenen asgari şartların sağlanması durumunda yabancı yatırımcılar, yeni yatırımlarda veya mevcut şirketlerin büyüme ve / veya çeşitlendirme projelerinde özkaynağın %100'üne sahip olabilmektedirler. Bazı sektörlerde ise, şirketin özkaynağının yabancı mülkiyeti üzerinde belirli kısıtlamalar ve ticari faaliyetlerin başlamasından önce bazı onay şartları gerektirebilmekte, belirli sayıda ve pozisyonda yerel istihdam gibi şartlar söz konusu olabilmektedir.

İmalat sektöründe genellikle %100 yabancı sermayeye izin verilmektedir. Kısıtlamaların önemli kısmı hizmetler sektöründe mevcuttur. Bazı sektörlerde şart olan, Malay ortak olmadan yatırım yapılma imkanının bulunmaması yatırımcıları güvenilir yerel ortak bulma sorunuyla karşı karşıya getirmektedir. Kamu ihalelerinde yabancı şirketlerin ihaleye katılabilmek için yerel bir ortak ile anlaşması zorunluluğu da yine firmalarımızın ihalelere katılabilmesi önünde engel yaratmaktadır.

Piyasaya arz edilen tüm ürünlerin güvenli ve kaliteli olmasını sağlamak ülkelerin en temel öncelikleri arasındadır. Bu amaçla, ürünlerin uyması gereken teknik kriterler (standartlar ve teknik düzenlemeler) ile ürünlerin bu kriterlere uygun üretildiğini belgeleyen uygunluk değerlendirmesi işlemlerine günümüzde daha fazla başvurulmaktadır. Standartlar, teknik düzenlemeler ve uygunluk değerlendirmesi prosedürleri, sınai, ekonomik ve ticari gelişmeye katkıda bulunan, insan can ve mal güvenliğini korumayı amaçlayan, modern ekonominin ve standardizasyon sisteminin temel taşlarıdır.

Bununla birlikte, standartlar, teknik düzenlemeler ve uygunluk değerlendirmesi işlemleri çoğu zaman insan sağlığı ve güvenliği gibi meşru amaçların ötesinde ticarete teknik engeller olarak adlandırılan ve uluslararası ticaretin serbest akışını olumsuz etkileyen engellere yol açmaktadır. Uluslararası kabul görmüş standartlardan farklı teknik kriterler belirlenmesi ve gerektiğinden katı test ve belgelendirme işlemlerinin zorunlu kılınması bu alandaki en önemli sorunlardır. Şeffaf bir şekilde kabul edilmeyen ve uygulanmayan bu düzenlemeler ihracatçı firmalar açısından ek külfet ve maliyetlere de yol açmakta ve rekabet edebilirliklerini güçleştirmektedir. İhracatta karşılaştığımız ticarete teknik engellerin önlenmesi, sürdürülebilir ihracat artışının sağlanması açısından da önemlidir.

Bu kapsamda, T.C. Ticaret Bakanlığı Ürün Güvenliği ve Denetimi Genel Müdürlüğü internet sayfasında konu ile ilgili ayrıntılı bilgi mevcuttur (<https://teknikengel.ticaret.gov.tr/>). Ticarete Teknik Engeller İnternet Sitesi, ihracatçılarımızın ticarete teknik engeller alanında yararlanacağı ve etkin olarak kullanacağı temel bir platform olarak yapılandırılmıştır. Bu çerçevede; ihracata konu ülkenin ticarete teknik engeller uygulamaları hakkında bilgi sahibi olunabilmekte, ihtiyaç duyulan ülke mevzuat ve uygulamaları hakkında ilave bilgiler Bakanlığımızdan talep edilebilmekte ve ihracatta karşılaşılan ticarete teknik engeller interaktif olarak Bakanlığımıza bildirilebilmektedir. Ticarete Teknik Engeller İnternet Sitesine üyelik suretiyle ilgilenilen ülke ve ürün gruplarına ilişkin taslak düzenlemeler e-posta ile günlük olarak gönderilmektedir. Ayrıca, firmalarımız ihracatlarını olumsuz etkileyebilecek diğer ülke düzenlemelerini taslak aşamasında öğrenip yorum yapabilmektedir. Ticarete Teknik Engeller İnternet Sitesine üyelik ücretsizdir.

2. PAZARIN ÖZELLİKLERİ

Fikri, Sınai Mülkiyet Hakları

Malezya'daki fikri mülkiyet hakların korunması; patentlerin, ticari markaların, endüstriyel tasarımların, telif haklarının, coğrafi işaretlerin ve entegre devrelerin düzen tasarımlarından oluşur. Malezya, Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü (WIPO) üyesidir ve fikri mülkiyet haklarına ilişkin Paris Sözleşmesi ve Bern Sözleşmesine taraftır. Buna ek olarak, Malezya ayrıca Dünya Ticaret Örgütü'nün (DTÖ) himayesinde imzalanan Fikri Mülkiyet Haklarının Ticaretle İlgili Yönleri Anlaşması'nı (TRIPS) da imzalamıştır.

Ticari markalarını Malezya pazarında koruma altına almak veya patentlerini tescil ettirmek isteyen firmalarımız Türkiye'de bulunan marka ve patent büroları kanalıyla ya da Malezya'da yerleşik marka ve patent danışmanları aracılığıyla tescil başvurularını Malezya Fikri Mülkiyet Kurumuna (MyIPO - <https://www.myipo.gov.my/en/home/>) iletmelidirler.

Malezya'da yerleşik marka ve patent danışmanları aşağıdaki adreslerde listelenmektedir:

<https://www.myipo.gov.my/managing-your-trademark/>
<https://estatus.myipo.gov.my/index.php?r=ptaagentactive>

Dağıtım Kanalları

Malezya pazarına ürün satmak isteyen ihracatçı firmalar için yerel bir distribütör veya acente aracılığı ile faaliyetlerin yürütülmesi tavsiye edilmektedir. Bu durum hem mal hem hizmet ihracatçıları için geçerlidir. Yerel bir distribütör genellikle gümrükleme işlemleri, yerleşik toptancılar / perakendecilerle ilişkiler, ürünü doğrudan büyük şirketlere veya kamuya pazarlama ve satış sonrası hizmetlerden sorumludur. Benzer şekilde hizmet ihracatçıları ise yerel bir ortak ile çalışmayı tercih etmektedirler.

Malezya, çeşitli sektörlerde güçlü bir perakende ağına sahiptir. Malezya'da öne çıkan perakende marketleri arasında NSK Grocer, Jaya Grocer, Village Grocer, AEON, Isetan, Mercato, Lulu, Seven Eleven, KK bulunduğu söylenebilir. Yabancı üreticiler genellikle lojistik, envanter ve müşteri ilişkilerini yöneten yerel distribütörler aracılığıyla Malezya pazarına girmektedirler.

Aşağıda Malezya ekspres teslimat hizmeti veren bazı firmaların isimleri verilmektedir;

Yerel şirketler: Pos Malaysia, City Link Express, GDEExpress, Malaysian Express Worldwide, Nationwide Express, M Xpress Courier, Flash Express, J&T Express, Ninja Van, Kex Express

Uluslararası şirketler: DHL Worldwide Express, FedEx, Overseas Courier Service OCS, Red Box Asia Pte Ltd, S.O.S. Express, United Parcel Service (UPS)

Malezya'daki e-ticaret pazarı, artan internet kullanımı ve değişen tüketici tercihleri nedeniyle Lazada, Shopee ve TikTok Shop gibi platformlarla hızla büyümüştür.

Malezya'da serbest ticaret bölgesi kapsamında E-ticaret Aktarım Merkezi (fulfillment center) bünyesinde ulusal ve uluslararası özel firmalar faaliyet göstermektedir.

Malezya'da Önemli E-Ticaret Lojistik Merkezleri aşağıda yer almaktadır:

1. Cainiao Aeropolis Electronic World Trade Platform (eWTP) Merkezi

KLIA havalimanı yakınında bulunan merkez 2020 yılından beri, Malezya Havalimanları ve Cainiao HK (Alibaba Group'un lojistik kolu) arasında bölgesel bir e-Ticaret ve lojistik merkezi geliştirmek amacıyla faaliyet göstermektedir. Alibaba Group'un Çin dışındaki en büyük eWTP'sidir. Cainiao Aeropolis eWTP Hub, Malezya, 1.1 milyon metrekarelik depo alanı ile 60 dönümlük (2.6 milyon metrekare) bir alanda yer almaktadır. Yerel ortakları Pos Aviation, MABKargo ve GTR Air Cargodur. Malların teslimatı için ise GDex, Pos Laju, J&T Express ile çalışmaktadır.

2. Lazada Lojistik

Lazada, Alibaba Group'un bir yan kuruluşu olup, Malezya'da Subang, Puchong ve Penang'da yer alan kendi tesislerinde ve Cainiao Aeropolis lojistik merkezlerinde faaliyetlerini yürütmektedir. Firma ayrıca, ülke genelinde 40'tan fazla teslimat ara dağıtım birimine sahiptir.

3. Shopee

Singapur merkezli Shopee'nin Malezya'da lojistik merkezi bulunmamaktadır. Shopee işlemlerini, Pos Laju, DHL eCommerce, J&T Express ve Ninja Van gibi üçüncü taraf lojistik sağlayıcılarıyla ortaklık yaparak gerçekleştirmektedir.

Tüketici Tercihleri

Malezya nüfusunun yaklaşık %70,5'ini Malaylar, %22,2'sini Çinliler, %6,5'ini ise Hintliler oluşturmaktadır. Bu nedenle tüketici tercihlerini değerlendirirken bu üç etnik grubu göz önünde bulundurmak gerekir.

Malezya'nın, bireysel tüketim alışkanlığının oldukça yoğun olduğu bir ülke olduğu söylenebilir. Söz konusu tüketimlerin özellikle Yılbaşı, 6.6, 11.11, Ramazan Bayramı (Raya) Thaipusam, Deepavali, Chinese New Year gibi yılın belirli özel dönemlerinde uygulanan indirimlerle birlikte daha da yoğunlaşmaktadır.

Dini dağılım ise şu şekildedir: İslam (%63,7), Budizm (%17,7), Hristiyan (%9,4), Hinduizm (%6,0), Konfüçyizm/Taoizm ve diğer (%2,3). Ülkedeki Müslüman nüfusun yoğunluğu dikkate alındığında, özellikle gıda ürünlerinde helal ürünlerin -çoğunlukla zorunlu olmamakla birlikte- tercih edilebileceği de göz önünde bulundurulabilir. Ülke nüfusunun çoğunluğunu oluşturan Müslümanların tercihleri kapsamında, yiyecek ve içecek sektöründeki helal belgelendirme standardına ek olarak özellikle tekstil ve konfeksiyon ürünlerinde muhafazakar giyime yönelik talebin yoğun olduğu söylenebilir. Tekstil ve konfeksiyon ürünlerinde gerek dini açıdan gerek yerel model tercihlerinin anlaşılması gerekse iklimin gerektirdiği tercihe konu modellerin yerelde doğrudan incelenmesinde fayda görülmektedir.

Ülkenin Çin ile olan nüfus ve ekonomik-ticari bağlarından dolayı, Çin ürünlerine olan talep çok yüksektir. Çin'in lojistik yakınlığı nedeniyle ürünlerin kolay, ucuz ve hızlı ulaşması ve üretimdeki düşük maliyetler önemli avantaj oluşturmaktadır. Ancak özellikle yüksek nitelik/kalite gerektiren ürünler için Malezya'da Çin ürünlerinin düşük kaliteli olduğu imajı oluşmaya başlamıştır. Malezyalılar Türk ürünlerine ise yüksek kaliteli gözüyle bakmakta ve pozitif Türk ürünü algısı bulunmaktadır.

Malezya, Güneydoğu Asya'nın en hızlı büyüyen e-ticaret pazarları arasında yer almaktadır. Mordor Intelligence'a göre, Malezya e-ticaret pazarının 2025 yılında yaklaşık 10,62 milyar ABD doları değerinde toplam hacme ulaşmış olup, artan mobil kullanım, dijital ödemelerin yaygınlaşması ve

dijital dönüşümü teşvik eden hükümet girişimleri sayesinde bu pazarın 2026'da 12,18 milyar ABD dolarına, 2030'da 22,16 milyar ABD dolarına ve 2031'de 23,11 milyar ABD dolarına ulaşacağı tahmin edilmektedir. Bu büyümeye katkıda bulunan başlıca ürün kategorileri arasında moda ve giyim, tüketici elektroniği ve kişisel bakım ürünleri olması beklenmektedir. ⁴⁴

1 Ocak 2024 itibarıyla Malezya'da, çevrimiçi olarak satılan düşük değerli malların (LVG) yüzde 10 oranında yeni bir satış vergisi uygulamaya koyulmuştur. Bu son vergi güncellemesi kapsamında, internet üzerinden 500 ringitin (yaklaşık 115 ABD doları) altında satılan tüm ithal ürünler yüzde 10 vergi oranına tabi olacaktır. Malezya'da dijital dönüşüm robotikten yapay zekaya (AI), nesnelere internetine (IoT), bulut teknolojisine, blockchain'e, siber güvenliğe ve hiper ölçekli veri merkezlerini kapsayacak şekilde gerçekleşmektedir.

Satış Teknikleri ve Satışı Etkileyen Faktörler

Türk iş insanlarının Malezya'da etkin bir şekilde faaliyet gösterebilmeleri için Malezyalı ortaklarla uzun vadeli ve güvene dayalı ilişkiler kurmaları önem arz etmektedir. Ülkenin ticari anlamda özel sektöründe nüfusun yaklaşık %22'sini oluşturan Çin asıllı Malezyalılar oldukça etkilidir. Fiyat ve lojistik yakınlık, Çinliler için önemli rekabet avantajı doğurmaktadır. Ancak Türk iş insanlarının kaliteye ve satış sonrası tedarik ve servise özellikle vurgu yaparak yaklaştıkları takdirde avantaj elde edebilecekleri değerlendirilmektedir.

Malezya'da özellikle kozmetik ve yiyecek içecek sektörlerinde, ürün tanıtımı yapılması, tadım ve uygulama etkinliklerinin düzenlenmesi, promosyon ürün dağıtımı, hediye çekleri verilmesi gibi faaliyetlerin sıklıkla tercih edildiği görülmektedir. Firmaların, gerçekleştirmeyi planladıkları reklam ve tanıtım faaliyetlerinde özellikle yoğunlukla kullanılan Facebook ve TikTok gibi platformları kullanması faydalı olabilecektir. Öte yandan, yine reklam ve tanıtım faaliyetlerinde, Malezya'da talep gören Türk dizilerinde ürünlerine yer verilmesi veya dizi oyuncularının ürünlerin reklamlarında yer olması etkili olabilecektir.

İlaveten, Malezya'da iş yapacak firmalarımızın, yerel ortak/partnerleri ile ticari ilişki kurmadan önce güvenilirliği teyit etmeleri ve internet üzerinden herhangi bir ticari işleme girilmemesi tavsiye edilmektedir.

Malezya'da yürürlükte bulunan mevzuat gereğince, Malezyalı firmaların kuruluş aşamasında Companies Commission of Malaysia - SSM'e kayıt yaptırmaları gerekmektedir. Ticaret yapmak istenilen Malezyalı bir şirketin kayıtlı bir firma olup olmadığı konusunda bir doğrulama yapılmak istenmesi durumunda, şirket kayıtlarını tutan SSM'in aşağıda sunulan internet sitesinden yararlanılabilir. Bu amaçla, doğrulama yapılabilmesini teminen firmalarımıza kolaylık olması açısından anılan siteden kullanıcı adı ve parola temin edilmiş olup, aşağıda verilmektedir.

<https://www.ssm-einfo.my/index.php?id=login>

Kullanıcı adı : ankara

Parola : Ankara07*

SSM'den elde edilen bilgiler şirketin Malezya'da kurulu olup olmadığı ve şirket ortaklarına ilişkin bilgilerdir. Ancak, şirkete ilişkin detay bilgiler, anılan kuruluş tarafından belirli bir ücret karşılığında sağlanmaktadır. Bir firmanın SSM'e kayıtlı olmasının, bu firma ile kurulacak ticari ilişkilerde herhangi bir sorun ile karşılaşılmayacağı anlamına gelmediğinin vurgulanmasında yarar görülmektedir.

⁴⁴ <https://www.mordorintelligence.com/industry-reports/malaysia-ecommerce-market#:~:text=Compare%20market%20size%20and%20growth,customer%20acquisition%20costs%20keep%20climbing>

Malezyalı firmalar ile hacimli ticari ilişki kurma aşamasına gelen firmalarımızın, Malezya'ya gelerek, ilgili firmayı yerinde ziyaret etmeleri, üretim ve ticaret imkanları hakkında incelemelerde bulunmaları, firma yetkilileri ile doğrudan temas kurmalarında yarar bulunmaktadır.

Kamu İhaleleri

İhaleler konusunda Malezya Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) Kamu Alımları Anlaşmasına taraf olmaması nedeniyle yerel şirketlerin yabancı şirketler karşısında avantajlı konumda olduğunu söylemek mümkündür. Yerel ihalelerde Malay (Bumiputra) Malayların diğer etnik kökenli Malezyalılara kıyasla bazı avantajları bulunmaktadır.

Aksi belirtilmediği takdirde kamu ihalelerinde yabancı şirketlerin ihaleye katılabilmek için yerel bir ortak ile anlaşması gerekmektedir. Yabancı şirketler, Malezya Maliye Bakanlığı'na kayıtlı Malezyalı firmalarla ortaklık kurmak suretiyle ihalelere teklif verebilmektedir. Malezya'da yerleşik yabancı şirketler, Maliye Bakanlığı'na (MOF) kayıtlı olmaları halinde kamu ihalelerine katılabilmektedir. MOF hesabına başvurmak isteyen şirketlerin Malezya Şirketler Komisyonu'na (SSM) kayıtlı olması gerekmektedir.

Malezya'da açılan tüm kamu ihaleleri Malayca olarak yayımlanan en az bir yerel gazetede ilan edilmek zorundadır. Uluslararası ihalelerin ise biri Malayca diğeri İngilizce olmak üzere en az iki ayrı yerel gazetede yayımlanma koşulu vardır. Kamu ihale duyurularına ayrıca ihaleyi açan kurumun web sitesinden ve MyPROCUREMENT portalı (<https://www.eperolehan.gov.my/quotation-tender-notice>) ile MyGovernment portalından (<https://www.malaysia.gov.my>) erişilebilmektedir. Yerel ve uluslararası ihalelerde ilan süresi hükümetin kararına göre değişiklik gösterdiğinden belirli bir ilan süresi bulunmamaktadır. Aşağıdaki linkten ihale süreçlerine ilişkin genel bilgi edinilmesi mümkündür: (<https://www.eperolehan.gov.my/>)

Firmalarımızca ilgilendikleri sektöre ilişkin bilgiler, her kurumun kendi web sitesinde ilan edilmektedir. Bazı örnekler aşağıda yer verilmiştir.

Bilişim sektörü alanındaki ihaleler, Malezya İletişim Bakanlığı'nın (<https://www.komunikasi.gov.my/en/public/procurement/tender-s-statement>) adresinden ve Malezya Dijital Ekonomi Kurumu'nun (MDEC) (<https://tenders.mdec.com.my/Home/AllOpenTender>) adresinden takip edilebilir.

Çalışma Bakanlığı tarafından açılan ihalelere, (<https://www.kkr.gov.my/ms/senarai-tender-sebutharga>) sayfası üzerinden “**services**” sekmesi altında “**tender information**” başlığı ile erişim sağlamak mümkündür.

Malezya Müteahhitlik Sektörü Geliştirme Kurulu CIDB tarafından yayımlanan yerel ihale ilanlarına (<https://www.cidb.gov.my/eng/e-tender/>) adresinden, uluslararası ihale ilanlarına (<https://www.cidb.gov.my/eng/global-mission/international-tender/#tender>) adresinden erişmek mümkündür.

Ticaret Bakanlığımızın internet sitesinde, aşağıda verilen bağlantı ile ulaşılabilecek sayfada (<https://ticaret.gov.tr/data/5b8a43345c7495406a227189/MALEZYA%20KAMU%20C4%BOHALELER%4%B0%20BA%4%9ELANTILARI.pdf>) Malezya'da gerçekleşen tüm kamu ihalelerin takip edilebileceği bağlantılar Müşavirliğimizce güncel olarak yayımlanmaktadır.

3. ÖNEMLİ SEKTÖRLER

Tarım ve Hayvancılık

Malezya GSYH'nin sektörel dağılımına bakıldığında tarım sektörünün toplam içindeki payı yıllar içerisinde düşüş göstermiş olup, bu pay 2025 yılında %8,2 olmuştur.⁴⁵ 34.2 milyon nüfusu olan ve iki ayrı kara parçasından oluşan Malezya net gıda ithalatçısı bir ülke olup, toplam gıda ihtiyacının yaklaşık %70'ini ithal etmektedir. İngiliz sömürgesi yıllarında yetiştirilmeye başlanan kauçuk, palmiye (palm yağı) ve kakao halen Malezya'nın tarımsal üretimini domine etmektedir. Tarım alanları büyük ölçüde bu üç ürüne ayrıldığından ve ülkede tropik iklim hakim olmasından dolayı tarımsal ürün çeşitliliği oldukça azdır. Tarıma ayrılan toprakların 5,6 milyon hektarında palm yağı üretimi yapılırken, 1,14 milyon hektarı kauçuk üretimine ve yalnızca 0,6 milyon hektar alan pirinç tarlaları, meyveler, sebzeler ve kümes hayvanları gibi gıda mahsulleri ve hayvancılık dahil diğer tarımsal üretime ayrılmıştır.

Malezya, dünya palm yağı üretiminde Endonezya'dan sonra en büyük ikinci üreticisi (2025 yılında dünya palm yağı üretiminin %24,6'sı Malezya'da üretilmiştir) ve dünyanın en büyük palm yağı ihracatçısıdır. 2025 yılında Malezya'nın palm yağı ihracatı yaklaşık 26,26 milyar dolar olmuştur. Palm yağı ihracatında Hindistan, Malezya'nın en büyük ihracat destinasyonu olma konumunu korurken, Kenya hem AB'yi hem de Çin'i geride bırakarak ikinci en büyük palm yağı pazarı olmuştur.⁴⁶

Malezya'da kauçuk üretimi de oldukça yaygındır. 2025 yılında Malezya'nın doğal kauçuk üretimi 336.676 metrik ton olarak gerçekleşmiştir (2024: 386.512 metrik ton). Malezya'nın 2025 yılındaki toplam doğal kauçuk ihracatı, 2024 yılındaki ihracatına kıyasla (577.213 ton) %15,9 azalarak 485.429 ton olmuştur. Malezya dünyanın bir numaralı kauçuk eldiven üreticisidir. Pandemi sonrasında önemi artan kauçuk eldivenin ihracatında da Malezya önemli bir konudadır. 2025 yılında Malezya'nın kauçuk eldiven endüstrisi küresel pazar payının %46 oluşturmuştur. Kauçuk eldivenlerin toplam ihracatı 2025 yılında %10,1 azalarak 3,3 milyar dolara ulaşmıştır. Malezya'nın kauçuk eldivenler için en çok ihracat yaptığı ülkeler arasında Amerika Birleşik Devletleri, Çin, Japonya, Almanya ve Hindistan bulunmaktadır.⁴⁷

Malezya'da palmiye yağı ve kauçuğun yanı sıra pirinç, kakao ile çeşitli tropik meyve ve sebzeler başlıca tarım ürünleri arasında yer almaktadır. Pirinç üretimi bulunmakla birlikte, iç talebi karşılamada yetersiz kalması nedeniyle Pakistan, Tayland, Vietnam ve Hindistan gibi ülkelere ithalat yapılmaktadır. Kakao üretimi ise son yıllarda önemli ölçüde gerilemiştir. Nitekim ülkede, yaklaşık yirmi yıl önce 300.000 ton seviyesinde olan üretim günümüzde yıllık yaklaşık 450 tona düşmüştür. Bu nedenle Malezya, iç talebi karşılamak amacıyla başta Fildişi Sahili, Ekvador, Nijerya, Gana ve Peru olmak üzere çeşitli ülkelere yılda yaklaşık 500.000 ton kakao çekirdeği ithal etmektedir. Kakao üretimindeki bu belirgin düşüşün temel nedeni, tarımsal faaliyetlerin büyük ölçüde daha kârlı olan palmiye yağı üretimine yönelmiş olmasıdır.

Malezya'nın hayvancılık endüstrisi ithalata önemli ölçüde bağımlıdır. Bu kapsamda, canlı sığır ithalatının değeri 2022'de 18,8 milyon dolardan 2023'te 23,8 milyon dolara yükselmiştir. Koyun ve keçi ithalatı 2023'te 6 milyon dolara ulaşmış ve birincil tedarikçiler Avustralya ve Endonezya olmuştur. Avustralya, Yeni Zelanda ve Tayland; Malezya'nın toplam canlı hayvan ithalatının %84,8'ini

⁴⁵ [Department of Statistics Malaysia](#)

⁴⁶ [Malaysian Palm Oil Board \(MPOB\)](#)

⁴⁷ [Department of Statistics Malaysia \(DOSM\)](#) ; [Malaysian Rubber Council \(MRC\)](#)

oluşturmuştur. Kanatlı hayvan sektörü, özellikle tavuk ve yumurta, hayvancılık alt sektöründen en büyük payı oluşturmaktadır.

2024 yılında hayvancılık ürünleri içinde en fazla ithal edilen et türü 217,2 bin ton ile tavuk eti olmuştur. Sığır eti ithalatı ise 210,4 bin tonla ikinci sırada yer almış ve bu miktar, 168 bin ton seviyesindeki yerli üretimin üzerinde gerçekleşmiştir. Koyun eti ithalatında ise en yüksek artış gözlenmiş, 2023 yılında 36,9 bin ton olan ithalat miktarı, 2024 yılında %9,4 artışla 46,2 bin tona yükselmiştir.

Sanayi

Malezya GSYH'sının sektörel dağılımına bakıldığında imalat sektörünün toplam içindeki payı 2025 yılında %22,1 olarak gerçekleşmiştir.⁴⁸ Sektör, ekonomi içerisindeki en büyük katkısı sağlayan alanlardan biri olup, 2025 yılında bir önceki yıla göre %4,5 oranında büyüme kaydetmiştir.⁴⁹ 2025 yılında Malezya'nın imalat sektöründe yaklaşık 2,86 milyon kişi istihdam edilmiş ve böylece toplam istihdamın yaklaşık %16,9'unu oluşturmuştur. Malezya'da öne çıkan başlıca sanayi dalları; elektrikli ve elektronik aletler, petrol ürünleri, kimyasallar, kauçuk ve plastik ürünler, tekstil, ulaşım araçları, çeşitli gıda maddeleri, çimento inşaat malzemeleri, ağaç ve işlenmiş tarım ürünleridir.

1 Eylül 2023'te Malezya Hükümeti tarafından iklim değişikliğiyle mücadele kapsamında başlatılan Yeni Endüstri Master Planı (NIMP 2030) ile sıfır emisyonla ulaşmak için sera gazı emisyon yoğunluğunun azaltılması, yenilenebilir enerji ve teknolojinin benimsenmesi ve Malezya endüstrilerinin karbonsuzlaştırılmasını hedeflemektedir. NIMP 2030 ile Malezya Hükümeti, elektrik ve elektronik, özel kimyasallar, havacılık, ilaç ve tıbbi cihazlar gibi yüksek değerli ve inovasyon odaklı sektörleri desteklemeye kararlı olduğunu duyurmuştur. Bununla birlikte Malezya hükümeti, otomotiv sektörüne yönelik ihracat rakamlarının artırılması yönünde çalışmalarını desteklemekte ve çeşitli teşvikler sunmaktadır.

Öte yandan, Tanjong Malim, Perak'taki Otomotiv Yüksek Teknoloji Vadisi (AHTV), NEV'ler (yeni enerji araçları) için uluslararası bir otomotiv merkezi olmak ve hem yerel hem de yurt dışından yatırım çekmek amacıyla Nisan 2022'de duyurulmuştur. AHTV, tam teşekküllü yüksek teknolojiye sahip küresel bir araştırma ve geliştirme merkezinden birinci sınıf otomotiv orijinal ekipman üreticilerine ve üretim kümelerine kadar değer zinciri boyunca kapsamlı otomotiv ve mobilite çözümlerini kapsamaktadır. Aynı zamanda otomotiv endüstrisi için akıllı bir şehirdeki lojistik, eğitim ve öğrenim kurumları gibi ilgili bir ekosistem içindeki hizmetleri de destekleyecektir. Malezya, AHTV'yi NEV için uluslararası bir otomotiv merkezi haline getirmeyi hedeflerken, bir üretim tesisi, araştırma-geliştirme merkezi, mühendislik tasarım ve eğitim merkezi kurma potansiyeli bulunmaktadır. AHTV Projesi kapsamında Malezya'nın ASEAN'da yeni nesil araçlar (NxGV) ve enerji tasarruflu araçlar (EEV) merkezi olması hedeflenmektedir. Malezya'nın toplam otomotiv endüstrisi hacminin 2020'deki 600.000 adetten 2030'da 1,22 milyon adede ulaşması beklenmektedir.

Malezya'da otomotiv sektörü yıllar itibariyle gelişmekte olup yerli düşük fiyatlı otomobil firmaları, Proton ve Perodua önemli ulusal marka konumuna gelmiştir. F&I Tools 2025 yılı verilerine göre toplam araç satışında Malezya dünyada 19. sırada yer almaktadır. ASEAN ülkeleri arasındaki otomobil satışlarına ilişkin 2025 yılı verilerine göre Perodua 2024 yılında binek otomobil satışlarında 2. sırada yer almış ve 2025 yılında rekor satış hacmiyle 2. sıradaki konumunu korumuştur.

⁴⁸ [Department of Statistics Malaysia](#)

⁴⁹ [Department of Statistics Malaysia](#)

Perodua: Malezya'daki 2025 yılı otomobil endüstrisinde Malezyalı ve Japon ortaklar arasındaki bir ortak girişim şirketi olan Perodua'nın pazar payı %47,5 olup, bu kapsamda lider konumdadır. Perodua'yı %14,8 pay ile Proton takip etmektedir. Malezya'nın ilk yerli otomobili Proton'un 1983'te kurulmasının ardından ikinci milli otomobil markası Perodua'dır. Perodua, bugüne kadar bir milyondan fazla Enerji Verimli Araç (EEV) üretip satan Malezya'nın ilk ve en büyük EEV üreticisi olup bugün itibariyle yaklaşık 4 milyondan fazla araç satmıştır. Perodua, Aralık ayında düzenlenen Kuala Lumpur Uluslararası Mobilite Fuarı 2024'te (KLIMS 2024) sergilenen elektrikli aracının bir sonraki versiyonu olan ve Perodua Ar-Ge ekibi tarafından geliştirilen eMO-II'yi tanıtmıştır. Perodua, sürdürülebilir bir elektrikli araç ekosistemi geliştirme çabalarının bir parçası olarak, Aralık 2025'te ilk bataryalı elektrikli aracını (EV) piyasaya sürmüştür. Perodua, elektrikli araç üretimi ile NIMP 2030 planına katkı sağlamaktadır.

Proton: Proton, ülkenin ilk ulusal otomobil modeli olan Saga'yı 1985 yılında piyasaya sürmüştür. Proton, 2017 yılında DRB-Hicom ve Zhejiang Geely Holding Group ile ortaklık yoluna gitmiştir. Bugün itibariyle Geely Proton'da %49,9, DRB-HICOM %51,1 pay sahibi konumdadır. Proton, 16 Aralık 2024 tarihinde, elektrikli araç modeli E-Mas 7'nin lansmanını gerçekleştirmiştir. Şubat 2025'te, Proton Holdings Bhd, Tanjung Malim tesisinde 2025 yılı sonuna kadar tamamlanması hedeflenen 82 milyon RM yatırım maliyetiyle yeni bir elektrikli araç (EV) üretim tesisinin inşaatına başladığı duyurulmuştur. Söz konusu üretim tesis ile Proton e.MAS 7'nin yanı sıra gelecekteki NEV'yi (yeni enerji aracı) üretimine odaklanması planlanmaktadır.

Malezya dünyanın en önemli yarı iletken çip üreticilerinden biridir. 2021 yılında dünyada yaşanan çip krizinde tüm dünya Malezya'dan çip satın alma yarışına girmiştir. Malezya Hükümeti, Mayıs 2024'te ülkeyi önümüzdeki on yıl içinde yarı iletken sektöründe küresel bir güç merkezine dönüştürmeyi amaçlayan, 5,3 milyar ABD doları (25 milyar RM) destekli kapsamlı bir üç aşamalı plan olan Ulusal Yarı İletken Stratejisini (NSS) başlatmıştır.

Elektronik ürünler palm yağından sonra ülkenin en önemli ihracat kalemidir. Ancak bu ürünlerin üretimi ithal girdiye dayanmaktadır.

Başbakan Dato' Seri Anwar İbrahim'in MADANI Hükümetinin "Ekonomiyi Canlandırmak, Reformları Sürmek ve Rakyat'ı Refaha Kavuşturmak" temalı 2025 Bütçe açıklamalarında, Johor-Singapur Özel Ekonomik Bölgesi için özel teşvikler ile daha fazla yatırım çekilmesinin hedeflendiği duyurulmuştur. Bu kapsamda, Ocak 2025'te Singapur ve Malezya hükümetleri arasında bir anlaşma imzalanmıştır. Anlaşma ile, yatırımları destekleyen ve iki ülke arasında mal ve insan dolaşımını serbestleştirmeyi amaçlayan özel bir ekonomik bölge (JS-SEZ) kurulması planlanmaktadır. Bu kapsamda **imalat, turizm, yenilenebilir enerji** ve **lojistik** gibi sektörlerde yüksek değerli yatırımlar yer alacaktır. Girişimler arasında şunlar yer almaktadır:

- Hükümet küresel iş hizmetleri, finansal teknoloji ve yatırım çekme için finansal hizmet faaliyetlerini teşvik etmek amacıyla bir vergi teşvik paketi duyurmuştur. (Bölgede çalışanlar için %15 oranında gelir vergisi indirimi)
- JS-SEZ'nin sürdürülebilir bir özel ekonomik bölge olarak büyümesini sağlamak için Hükümet ayrıca katma değerli yatırımları çekebilecek özel teşvikler sağlayacaktır. 1 Ocak 2025'ten itibaren JS-SEZ'deki yatırımcılar aşağıdaki teşviklerden yararlanabilir:

1. **Kurumlar vergisi oranı:** Yapay zeka ve havacılık gibi ileri endüstrilerdeki şirketler 15 yıla kadar %5 oranında kurumlar vergisi oranından faydalanabilir
2. **Tecrübeli istihdam oranı:** JS-SEZ'deki yetenekli profesyoneller 10 yıl boyunca %15 gelir vergisi oranından yararlanacaktır

3. **Eğence vergisi indirimleri:** 1 Ocak 2025'ten itibaren azaltılmış eğlence vergileri turizm ve eğlenceye yatırımları teşvik edecektir.

JS-SEZ'ye yatırımı kolaylaştırmak için Invest Malaysia Facilitation Centre – Johor (IMFC-J) kurulacaktır. Merkez, onay sürecini hızlandırarak çeşitli düzeylerde bürokrasiyi azaltmayı amaçlamaktadır. JS-SEZ ile, Güneydoğu Asya'nın büyüyen ekonomilerine ticari ilişkileri ve pazar erişimini geliştirmeyi hedefleyen firmalarımız için yatırım fırsatları olabileceği değerlendirilmektedir.

Hizmetler

Hizmetler sektörü Malezya GSYH'nın sektörel dağılımında 2025 yılı verilerine göre %57,3 (2024 : %56,2) pay almıştır.⁵⁰ Toplam istihdamın büyük bölümü-yaklaşık %63 hizmetler sektöründedir. Hizmetler sektöründeki faaliyetlerin dağılımı incelendiğinde, perakende ticaret, toptan ticaret, gıda ve içecek, bilgi ve iletişim, finans ve kamu hizmetleri alanlarında yoğunlaştığı görülmektedir.

Malezya'nın gerek mesafe olarak Çin'e olan yakınlığı gerekse de Malezya nüfusunun yaklaşık %22'sinin Çin asıllı Malezyalılardan oluşması nedeniyle inşaat sektöründe ve genel olarak ticaretle Çin dominant bir rol oynamaktadır. İnşaat sektörünün GSYH'ye katkısı 2025 yılında %4,3 olarak gerçekleşmiştir.

2025 yılında Malezya'ya yaklaşık 26,6 milyon yabancı ziyaretçi gelmiştir. Turistlerin ülkelere göre dağılımına bakıldığında, sırasıyla Singapur (9,3 milyon), Çin (4,0 milyon), Endonezya (3,8 milyon), Tayland (1,72 milyon) ve Hindistan'dan (1,24 milyon) geldiği görülmektedir⁵¹.

Madencilik

Malezya, tarım için verimli topraklar, madenler ve geniş ormanlar dahil olmak üzere çok çeşitli doğal kaynaklara sahiptir. Kalay ve petrol, Malezya ekonomisinde büyük öneme sahip iki ana maden kaynağıdır. Malezya, 1980'lerin başında kalay pazarında yaşanan gerilemeye kadar dünyanın en büyük kalay üreticisi konumundaydı.

Malezya'nın doğal kaynaklarına sahip olduğu mineraller arasında bakır, boksit, demir cevheri ve kömürün yanı sıra kil, kaolin, silika, kireçtaşı, barit, fosfat gibi endüstriyel mineraller ve granit gibi boyutlu taşların yanı sıra mermer blok ve levhalar yer almaktadır. Kısıtlı miktarda ise altın üretimi bulunmaktadır.

Enerji

Malezya, doğal gaz ve ham petrol şeklinde kanıtlanmış fosil yakıt rezervlerine sahiptir ve Malezya Yarımadası'nın açık deniz sularına ve Borneo adasındaki Sabah ve Sarawak eyaletlerine yayılmış büyük rezervlere sahiptir. Malezya 2025 yılında doğal gaz rezervleri açısından dünyada 24. ham petrol rezervleri açısından ise 29.sırada yer almaktadır.

⁵⁰ [Department of Statistics Malaysia](#)

⁵¹ [Ministry of Tourism, Arts and Culture, Malaysia](#)

Malezya, 17 milyar varilin üzerinde petrol ve LNG rezervlerine sahiptir ve karışımın dörtte üçünü gaz oluşturmaktadır. Malezya; Güneydoğu Asya'nın en büyük ikinci hidrokarbon üreticisi ve sıvılaştırılmış doğalgaz ihracatında dünyanın en büyük beşinci ülkesi konumundadır. Sabah ve Sarawak eyaletlerinde ayrıca geniş kömür rezervleri bulunmaktadır. Ancak bu madenlerden elde edilen kömürün kalitesi düşük olduğundan bu alanda gelişme sağlanamamaktadır.

PETRONAS, Malezya Maliye Bakanlığı'nın yetkisi altında Malezya'nın ulusal petrol şirketi olup ülkedeki tüm arama ve üretim projelerinin mülkiyet haklarının tek sahibi konumundadır. Bu itibarla bu alanda yatırım yapan tüm şirketler Petronas ile üretim paylaşım sözleşmeleri gerçekleştirmek suretiyle faaliyet gösterebilmektedir.

PETROS: Sarawak eyaleti, Temmuz 2024 itibariyle eyaletin sahibi olduğu Petroliam Sarawak Bhd (Petros) aracılığıyla Sarawak'ta doğal gaz (sıvılaştırılmış doğal gaz hariç) ticaret faaliyetlerinde PETRONAS rolünü üstlenmeye başlamıştır. Bu kapsamda Petros ve Petronas, Petronas'ın Gaz Dağıtım (Değişiklik) Tüzüğü 2023 kapsamında Petros'u tek toplayıcı olarak kabul edeceği kesin bir anlaşma imzalamayı kabul etmişlerdir. Bu itibarla Petros, doğal gazın alıcısı ve satıcısı olarak Petronas'ın rolünü üstlenecek ve Sarawak'ta üretilen doğal gazın tedariki, tedarigi ve dağıtımıyla ilgili faaliyetleri yürütmeye başlamıştır. Petros'un tek gaz toplayıcısı olarak atanmasının, Sarawak için yeni gelir kaynaklarına katkıda bulunması, Sarawak Gaz Yol Haritası (SGR) planına katkı sağlaması, doğal gazı yerel kullanıma tahsis etmesi, altyapı geliştirmesi ve ayrıca Sarawak pazarı için yeterli arz ve uygun doğal gaz fiyatları sağlaması öngörülmüştür.

Malezya Sabah Eyaleti Enerji Politikası: Eyalet Hükümeti, Ocak 2024'ten itibaren Federal Hükümet'ten elektrik arzı üzerinde düzenleyici kontrolü devralmıştır (Daha önce, Sabah'ın enerji manzarası Federal Hükümet, Tenaga Nasional Berhad ve Enerji Komisyonu'nun (ST) yetki alanı içindeydi ve özerkliğini ve karar verme yeteneklerini ve enerji kaynakları yönetimini sınırlamaktaydı) Böylece, bu yeni politika ile Sabah, bir Devlet Yasal Organı olarak Sabah Enerji Komisyonu (ECoS) aracılığıyla Eyaletteki elektrik tedarik faaliyetlerini düzenleme yetkisine sahip hale gelmiştir. Eyalet Hükümeti, ECoS aracılığıyla Sabah'taki enerji sektörünün tam düzenleyici kontrolüne sahip olarak, Sabah'ın bütünsel kalkınma planı doğrultusunda yasaların çıkarılması, politika oluşturma ve elektrik ve yenilenebilir enerji altyapıları gibi konularda karar verebilecek yetkili otorite durumuna gelmiştir.

4. PAZARDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR VE DİĞER BİLGİLER

İş Kültürü

Malezya ekonomisini nüfusun yaklaşık %22'sini oluşturan Çin asıllı Malezyalılar domine etmektedir. Çin asıllı Malezyalılar ülkede ticareti domine derken, nüfus çoğunluğuna sahip (%70,5) olan etnik Malaylar (Bumiputra) ağırlıklı olarak devlet yönetimini ellerinde tutmaktadır. Hintliler ise genellikle hizmet sektöründe istihdam edilmektedir. Sayıları az da olsa Çin ve Hint kökenli Malezyalılar da devlet kademelerinde görev almaktadır.

Malezya'da iş yapmak isteyen iş insanlarımızın tüketici tercihlerini değerlendirirken bu üç etnik grubu göz önünde bulundurmaları gerekir. Ayrıca, özel sektör ile yapılacak işlerde Çin asıllı Malezyalılar, devlet ihaleleri ve alımlarına yönelik işlerde ise Bumiputralar (Malay) ile iş yapılacağına bilinerek hareket edilmesi gerekmektedir.

Malezya'da nüfusun %63,7'i Müslüman, %17,7'si Budist, %9,4'u Hristiyan, %6,0'si Hindu dinine mensuptur. Ülkedeki Müslüman nüfusun yoğunluğu dikkate alındığında, özellikle gıda ve kozmetik ürünlerinde helal ürünlerin -zorunlu olmamakla birlikte- tercih edilebileceği de göz önünde bulundurulabilir. Malezya'da tüm etnik ve dini gruplara ait bayramlar (Çin yeni yılı, Hint Deepavali Bayramı, Hristiyanlara ait Noel bayramı vs.) yoğunlukla kutlanmakta olup, bu dönemlerde genellikle kamu ve özel sektörde tatil ilan edilmektedir. Bu sebeple, Malezya'ya iş seyahatleri öncesinde tatil olması muhtemel tarihlere dikkat edilmesi, ayrıca muhatap olunan kişilerin inançlarına göre bayram tebrike mesajları, hediyeleri iletilmesi saygı ve ilgi ifadesi anlamında olumlu hava yaratacaktır. Cuma günleri öğle yemeği sonrasında Müslüman kesim yoğunlukla Cuma namazı ve ibadetleriyle meşgul olmaktadır. Bu itibarla, cuma öğleden sonraları iş görüşmesi programlanmaması faydalı olacaktır.

Malezya'da aile yapısı, sosyal statü önemlidir. Bu itibarla, kişilerin varsa Dato, Datin (Datin bayanlar için kullanılmaktadır) Tan Sri, Tun gibi unvanlarını söylemekte yarar vardır. Malay erkekler el sıkışmakta, kadınlar el sıkışmayı tercih etmemektedir.

Potansiyel muhataplarınız, sizinle iş yapmadan önce kişisel olarak sizi tanımak isteyeceklerdir. Malezya'da karar süreci çok yavaş ilerler, bu sebepten sabırlı olunması gerekmektedir. Malaylar, sizinle iş yapmaya başlamadan önce sizinle uzun uzun sohbet edeceklerdir. Görüşmeler ise uzun ve detaylı olacaktır. Malezya'da kişisel güven, kontratlardan daha önemlidir. Kartvizitler, kendini tanıtmaya faslından sonra değiş tokuş edilir. Değişim iki elle yapılırsa, karşı tarafa olan saygıyı gösterir.

Kamu görevlileri ile görüşmelere giderken genelde takım elbise ile gidilmesi beklenir. Kadınların giyimlerinde dikkat çekici olmayan, mümkünse muhafazakar tarzda giyinmeleri uygun olacaktır. Malaylar ise sizleri takım elbise veya yerel kıyafetleri olan batik gömlekle karşılayabilmektedir. Malezyalılar oldukça sakin, kibar ve nazik insanlardır. Yüksek sesle konuşulmasından hoşlanmazlar. Bazı işyerlerine girerken ayakkabınızı çıkarmanız beklenebilir.

Ülkenin farklı ırkları barındıran sosyolojik yapısı ve eski İngiliz kolonisi olması nedeniyle halk tarafından en az iki dil konuşulmaktadır. Bu anlamda İngilizce, ülkede yaygın olarak konuşulan ve ticari ilişkilerde rol oynayan bir dildir. Malayca bilmeye gerek kalmadan her türlü işinizi İngilizce ile halletmeniz mümkündür.

Malezya'da hayatın ve iş temposunun genel olarak yavaş işlediğini söylemek mümkündür. Bürokratik işlemler, bankacılık işlemleri zaman almaktadır. Malezya'nın yerel eğitim ve sağlık sistemi

çok gelişkin değildir. Ancak yabancılar için yüksek fiyatlandırmaya sahip, kaliteli eğitim ve sağlık hizmetleri mevcuttur. Eğitim ve sağlığın yanı sıra, çekici yatırım ve çalışma imkanları sayesinde ülke, yabancılar tarafından çalışmak için tercih edilmektedir.

Para Kullanımı

2005 yılının Temmuz ayında sabit kur modelini terk eden Malezya'nın yerel para birimi Malezya ringitidir. Ülkede ödemeler yerel para ile yapılmakta, günlük hayatta döviz ile ödeme kabul edilmemektedir. Bankalarda döviz hesabı açılabilen ve hesapta yabancı para tutulabilmektedir. Ancak hesaptan nakit döviz çekilmek istendiğinde mümkün olmamakta, ancak Malezya ringitine çevrilerek ödeme yapılmaktadır. Yerleşik ve yerleşik olmayanların, kişi başına 10.000 ABD doları eşdeğerini aşmayan ringit banknotlarını Malezya'ya getirmelerine ve Malezya'dan çıkarmalarına izin verilmektedir. Yerleşik ve yerleşik olmayan birinin ringit dışındaki para birimlerini Malezya'ya getirmeleri ve Malezya'dan çıkarmaları için ise bir sınır yoktur. Sadece yabancı paranın toplam tutarı 10.000 ABD doları eşdeğerini aşarsa Gümrük Formu 22'de beyan etmeleri gerekmektedir. Öte yandan, Malezya'da bankada hesap açma konusunda sıkıntılar yaşanabilmektedir. Hesap açabilmek için birçok evrağın yanı sıra, gelir şartı aranmaktadır. Ülkede kredi kartı ve çek kullanımı yaygındır.

Pasaport ve Ülkeye Geçici Giriş Vizesi uygulaması

Umuma mahsus pasaport hamili vatandaşlarımıza ülkeye girişlerinde 90 gün ikamet süreli turistik amaçlı giriş vizesi ücretsiz olarak Malezya'ya giriş kontrol noktalarında verilebilmektedir. Hizmet, hususi ve diplomatik pasaport hamilleri 90 gün süreyle vizeden muaftır.

Resmi Tatiller ve Mesai Saatleri

Yeni yıl	1 Ocak
İşçi Bayramı	1 Mayıs
Ulusal Bayram	31 Ağustos
Noel	25 Aralık

Değişken Tatil Günleri ise; Çin Yeni Yılı (iki gün), Good Friday, Vesak Day, Muharrem ayının ilk günü, Yang di-Pertuan Agong'un doğum günü, Ramazan Bayramı, Kadir Gecesi, Kurban Bayramı, Deepavali, Hz. Muhammed'in doğum günüdür.

Kedah, Kelantan ve Terengganu eyaletlerinde cuma günlerinin yanı sıra perşembe öğleden sonraları da Müslüman kesim için haftalık tatil günlerindedir. Pazar günü ise bu eyaletlerde çalışma günüdür. Diğer eyaletlerde ise Cumartesi-Pazar tatili uygulaması vardır.

Resmi idari başkent Putrajaya ve başkent Kuala Lumpur'da ofisler 08:00 ila 17:30 arasında açıktır. Diğer eyaletlerde bu süre 08:00-17:00 olarak uygulanmaktadır. Resmi kurumların çalışma saatleri de sabah 9 ila akşam 5 arasındadır. Cuma günleri öğle yemeği paydosu Müslüman kesimin Cuma namazını kılabilmesi açısından saat 12:15'ten 14:45'e kadar verilmiştir.

Yerel Saat

Malezya GMT+7 saat diliminde yer almaktadır. Bu sebeple Türkiye'nin 5 saat ilerisindedir. Yaz saati uygulaması yoktur.

5. ŞİRKET KURULUŞU VE İŞ YAPMA İLE İLGİLİ BİLGİLER

Şirket Türleri

Dünya Bankası Doing Business 2020 raporuna göre Malezya; iş yapma kolaylığı açısından 190 ülke içerisinde 12. sırada yer almaktadır.

Malezya'da şirket kurulumuna ilişkin işlemler Companies Act 2016 Kanunu gereğince Companies Commission of Malaysia (<https://www.ssm-einfo.my/index.php>) (SSM) tarafından yürütülmektedir. Yabancıların Malezya'da faaliyet gösterebilmesi üç şekilde mümkündür.

- Doğrudan yabancı ortaklı şirket kurulması
- Yabancı bir şirketin şubesi şeklinde faaliyet göstermesi
- Ofis, temsilcilik şeklinde

İlk ikisine ilişkin işlemler SSM tarafından yürütülürken, üçüncü konuda Malaysian Investment Development Authority (MIDA) yetkilidir.

SSM, İç Ticaret ve Tüketici İşleri Bakanlığı'na bağlı, Malezya'da şirket ve işletme tescili ve yönetimini düzenlemekten sorumlu bir devlet kurumudur. Yabancı şirketlerin ülkede faaliyet gösterebilmeleri için SSM'ye kaydolmaları gerekmektedir. Bununla birlikte yabancı şirketlerin, imalat ve yüksek teknoloji endüstrileri gibi sektörlerdeki yatırımlar için teşvik, lisans ve destek almak için Uluslararası Ticaret ve Sanayi Bakanlığı'na (MITI) bağlı bir devlet kurumu olan Malezya Yatırım Geliştirme Kurumu'na (MIDA) kayıt yapmaları mümkündür. (<https://www.mida.gov.my/>)

Şirket Kurma Prosedürü

Malezya'da şirket kurmak için başvurulması gereken birim SSM (Company Comissions of Malaysia)'dır. Malezya'da yabancılar, sermaye yapısına bağlı olarak iki ayrı türde şirket kurabilmektedirler:

1- % 100 yabancı sermayeli şirket şeklinde

Tek bir kişiden 50 ortağa kadar şirket kurulumuna izin verilmektedir. Danışmanlık gibi hizmetleri yürütecek firmalar için 500.000 RM ödenmiş sermaye gerekirken; ithalat, ihracat, restoran işletmeciliği ve genel ticaret gibi faaliyet alanları için ise 1 milyon RM ödenmiş sermaye zorunluluğu bulunmaktadır. Geçerli ikamet ve çalışma izni olan en az bir yönetici belirlenmesinin yanısıra, SSM'de kayıtlı bir mali müşavir gerekmektedir. Ulusal çıkarları etkileyen su, telekomünikasyon, limanlar, enerji gibi konularda %100 yabancı şirket kurulmasına izin verilmemektedir.

2-Yerel şirket şeklinde

Yabancı sermaye payı % 50'nin altında kalmak kaydıyla, Malezyalı bir ortak ile şirket kurulması durumunda ödenmiş 350.000 RM tutarında sermaye gerekmektedir.

Yabancılar, Malezya'da kalıcı oturma izinleri olması halinde şahıs şirketi de kurabilmektedirler. Malezya'da şirket kurulumu için "company secretary" adı verilen danışmanlık firmaları ile çalışılmaktadır, yabancıların kendi başlarına şirket tescili yapabilmelerine izin verilmemektedir. Firmadan kayıt sırasında SSM tarafından çeşitli kayıt ücretleri de tahsil edilmektedir.

* **Şube Açmak:** Merkezi yurtdışında olan bir şirket yukarıda belirlenen kanun gereğince Malezya'da şube şeklinde faaliyet gösterebilir. Başvurular SSM'e yapılmaktadır. Firma adının ve faaliyet konularının firmanın kayıtlı olduğu ülkedeki ismi ile aynı olması gerekmektedir. Sahiplik merkez ofise aittir. Malezya'da ayrı bir hukuki kişiliği bulunmamaktadır. Kurulması için yerel bir acente atanarak çalışılması zorunludur.

* **Temsilcilik Ofisi Açmak:** Temsilcilik ofisi, ülkede pazar araştırması yapmayı planlayan, faaliyetlerinin ticari bir sonucu olmayacak yabancılar için uygundur. Temsilcilik ofisleri herhangi bir ticari faaliyette bulunamaz, fatura düzenleyemez. Sadece bilgi toplama, pazar ve yatırım imkanlarının araştırılması, tanıtım ve pazarlama faaliyetleri amacıyla kurulabilir. Bu şekilde kurulacak ofisler 1965 sayılı Şirket Kayıt Kanununa tabii değildir. Bu ofisler en fazla iki yıl için faaliyet gösterebilir. Bu sürenin sonunda, geçerli gerekçeler sunulması halinde MIDA tarafından ek süre

verilebilmektedir. Bu izin iki yıl için geçerli olup beş yıla kadar uzatılabilir, azami sürenin dolmasını müteakip yerel şirket kurulması gerekmektedir.

Sigorta

Malezya'daki sigorta sistemi, araç, sağlık, mülk, seyahat ve sorumluluk sigortası dahil olmak üzere hayat ve genel sigorta ürünleri dahil olmak üzere önemli bir endüstridir. Malezya Merkez Bankası (Bank Negara Malaysia) tarafından denetlenmekte ve finansal istikrar ve düzenlemeyi sağlamaktadır. Malezya'daki işletme sigortası, afetler, hırsızlık ve yasal yükümlülükler gibi olaylardan kaynaklanan mali kayıplara karşı koruma sağlamaktadır. Temel iş sigortası türleri arasında mülk, çalışan sağlığı ve şirket araç sigortası bulunmaktadır. Malezya'daki başlıca sigorta şirketleri arasında Great Eastern, AIA, AIG, Allianz, AmMetLife ve Etiqa bulunmaktadır. (<https://www.bnm.gov.my/regulations/fsp-directory>)

Bankacılık Mevzuatı

Malezya Merkez Bankası (Bank Negara) 1959 yılında parasal ve finansal dengenin korunması amacı ile, ülke yararına hükümete bu konularda danışmanlık yapmak, milli paranın değerini korumak ve finans sektörünü bu çerçevede idare etmekle yükümlü olarak kurulmuştur. Kambiyo sistemi liberal olup, ülkemizde yapılan ithalat için herhangi bir özel koşul bulunmamaktadır. Malezya'da gelirin ülke dışına çıkarılması konusunda bir kısıt bulunmamaktadır.

Vizeler

Yabancı işçilere yönelik başvurular Malezya İçişleri Bakanlığı'nın One Stop Centre adlı merkezine yapılmalıdır. Ev hizmetlerinde çalıştırılacak yabancı işçiler için ise Malezya Göçmenlik Dairesine başvurulması gerekmektedir. Yabancı işçilerin istihdamı hakkında daha fazla bilgi için, Malezya İçişleri Bakanlığı web sitesini ziyaret etmek faydalı olacaktır. (<https://www.moha.gov.my/utama/index.php/en/component/content/article/343-osc-foreign-worker-management?catid=117>)

Malezya Göçmenlik Dairesi bünyesindeki The Expatriate Services Division (ESD), Malezya'da yaşayan expatlar/göçmenler ile şirketlerin göçmenlikle ilgili soru ve sorunlarına dair yetkili merciidir. (<https://esd.imi.gov.my/portal/>)

Malezya'ya giriş şartlarına ilişkin göçmenlik prosedürlerine aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilmektedir: (<https://www.imi.gov.my/index.php/en/main-services/entry-requirement-into-malaysia-en/>)

Kaynak: T.C. Kuala Lumpur Büyükelçiliği Ticaret Müşavirliği